

ÉLETÜNK

XLIII. évf. 7–8. szám (43. Jg. Nr. 7–8)

Az európai magyar katolikusok lapja

2011. július–augusztus

A TELJES ODAADOTTSÁG ÉLETÁLLAPOTA

XVI. Benedek pápa tanítása a papi nőtlenségről

A Papi Kongregáció konferenciát rendezett a pápák megnyilatkozásairól a cölibátus kérdésében. A L'Osservatore Romano című napilap közzétette az előadásokat: ennek alapján összefoglaljuk az utolsót, amely XVI. Benedek tanítását mutatja be. Mario Piacenza bíboros, a kongregáció prefektusa összegyűjtötte és értelmezte a Szentatya megnyilatkozásait. XVI. Benedek tanítása a papi nőtlenségről egyértelműen bizonyítja az egyházi szabályozás időtállóságát, teológiai, különösen krisztológiai és eucharisztikus szempontból való megalapozottságát.

A Szentatya a 2007. február 2-án kiadott szinódus utáni apostoli buzdításában külön fejezetet szentelt e témának, amely így szól:

„A szinódusi atyák hangsúlyozni akarták, hogy a szolgálati papság a szentelés révén megköveteli a teljes Krisztushoz hasonulást. Tiszteletben tartva az eltérő keleti gyakorlatot és hagyományt, hangsúlyoznunk kell a papi cölibátus mély értelmét, melyet joggal felfoghatatlan gazdagságnak tartunk, és amelyet az a keleti gyakorlat is megerősít, hogy püspököket csak azok közül választanak, akik cölibátusban élnek, és nagy tiszteletben tartják a cölöbsz papokat. A papnak e döntésben ugyanis különleges kifejezést nyer az odaadás, mely hasonlóná teszi Krisztushoz, és önmagának kizárólagosan Isten országáért való följajnlása. Az a tény, hogy maga Krisztus, az örök pap küldetését szüzi állapotban élte egészen a keresztáldozatig, biztos hivatkozási pont ahhoz, hogy erre vonatkozóan megőrizzük a latin egyház hagyományát. Ezért nem elég a papi cölibátust merő funkcionális szempontokból megérteni. Valójában különleges hasonulást jelenít meg magának Krisztusnak az életstílusához. Egy ilyen döntés mindenekelőtt jegyesi természetű; azonosulás Krisztusnak, a Völegénynek a szívével, aki életét adja Menyasszonyáért. A nagy egyházi hagyománnyal, a II. Vatikáni Zsinattal és pápa elődeimmel összhangban hangsúlyozom a cölibátusban megélt papi élet szépségét és fontosságát mint a Krisztus, az Egyház és Isten országa iránti teljes és kizárólagos odaadás jelét, s ezért megerősítem kötelező voltát a latin hagyomány számára. Az éretten, örömmel és odaadóan megélt papi cölibátus az egyik legnagyobb áldás mind az Egyház, mind a társadalom számára.”

Különösen nagy hangsúlyt helyez a buzdítás a cölibátus és az Eucharisztia közötti kapcsolatra. Piacenza bíboros kifejezte reményét, hogy ha az Egyház hitelesen alkalmazza ezt a teológiai tanítást, a cölibátus a jövőben ragyogni fog és gyümölcsöket terem. Így a cölibátusnak nemcsak a jegyesi természetéről beszélhetünk majd, hanem az eucharisztikus természetéről is, amely abból ered, hogy Krisztus önmagát áldozza az Egyházért.

(Folytatás a 4. oldalon)

Az ország felajánlása
(A pesti ferences templom mellékoltárának festménye)

MÁRIA ORSZÁGA (részlet)

Ez az ország, Magyarország,
Drága szent Szűz, a Tied!
Viharok ha elsodorták:
Mindig véle volt szíved.
Jó napokban, rossz időben
Csak Te voltál csillaga;
Meg is érzé százszor bőven:
Ha baj éri – nincs maga.
(...)
Óh, Mária, hála Néked!
Liliomszál, drága Szűz!
Áhítattal magyar néped
Minden rózsát födre fűz.
Amit István szent királyunk
Immár ezer éve tett:
Országunkat felajánljuk
Buzgó szívvel Teneked!
(Rudnyánszky Gyula)

Erdő Péter bíboros

AZ ELMÚLT EZER ÉV SZENT ISTVÁNT IGAZOLJA

„Az igazságosság a (király) trónjának szilárdsága” (Péld 16,12; vö. uo. 25,5). A Példabeszédek könyvének ez a tanítása Szent István életében igazolódott. Méltán látták személyében a hívő magyarok Isten ajándékát népünk számára, joggal tekintették őt az igazságosság tanítójának. A késő középkor nagy ferences hitszónoka, Temesvári Pelbárt is az igazságosság témájával kezdi legszebb Szent István-napi beszédét. Adjunk hálát Istennek első, szent királyunkért, mert utat mutatott nekünk a hitre és az üdvösségre, mert példát ad az életszentségre és igazságosságra, de azért is, mert ő népünk védőszentje, aki ma is pártfogol minket. „A szentek már földi életükben is imádkoztak másokért, még ellen-ségeikért is. Mennyivel inkább így tesznek megdicsőülésük után, hiszen a mennyei hazában a szeretet nem csökken, hanem növekszik. Így István király is, aki földi életében annyira szeretett minket... most a mennyei hazában különös-képpen is közbenjár értünk.”

Szent István férj, családapa, király, politikus, hadvezér volt, és mindezekben a helyzetekben egyben hívő keresztény és szent. Példája olyan gazdag, olyan egységes és szilárd, hogy őt ünneplve óhatatlanul egy-egy vonását kell kiragadnunk, ha elmélkedni akarunk róla. A mai ünneplés szóljon hát különösen is az igazságos embernek, az igazságos uralkodónak. Szent Imréhez írt Intelmeiben az igazságszolgáltatás tiszteletben tartásáról, az igaz ítéletről és a békétűrésről beszél (V,1-2).

Sőt, így fordul fiához: „Uralkodj harag, kevélység és irigység nélkül, békességgel, alázatosan és szelíden, mindig emlékeztettedbe vésve, hogy minden embernek egy az állapota, és hogy csak az alázatosság emel fel, és csupán a fennhéjázás és az irigység taszít alá” (IV,1). Igazságosnak lenni pedig azt jelenti, hogy mindenkinek megadjuk, ami jár neki.

Márpedig az ember nem szuverén ura a világmindenségnek. Ezért a teremtő Istennek és a teremtett világnak, a természetnek, az univerzumnak is – éppen

a Teremtő iránti tiszteletből – meg kell adnunk az elismerést, tiszteletben kell tartanunk Isten akaratát és a világ törvényszerűségeit, ha egyénileg vagy mint közösség élni és létezni akarunk. A népek, a nemzetek életének ősi szabályai, de a legrégebbi törvénykönyvek is arra törekedtek, hogy a közösségi együttélés rendjét az emberi társadalom, a népet körülvevő tágabb valósághoz igazítsák. El kell helyeznie magát minden népnek és az egész emberiségnek is a kozmoszban ahhoz, hogy felismerje közös feladatait, értékét, felelősségét, hogy reális, éltető, vagyis igazságos szabályokhoz alakítsa az életét. A világkép, a világnézet bizonyos alapvető elemei és igazságai az egészségesen gondolkodó emberi értelem számára felismerhetők. Ezért a legalapvetőbb törvények és törvényszerűségek tekintetében lehetséges széles körű egyetértés mai világunk társadalmában is. Ezeket a nagy, közös felismeréseket gyakran még a klasszikus európai alkotmányok is tartalmazták.

(Folytatás a 6. oldalon)

CSERHÁTI FERENC AMERIKAI LÁTOGATÁSA (2.)

Az Egyesült Államokban és Kanadában

A külföldön élő katolikus magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott Cserháti Ferenc esztergom-budapesti segédpüspök májusi kéthetes amerikai lelkipásztori látogatása során az Egyesült Államokban és Kanadában élő közösségeket kereste fel. Előző számunkban érkezéséről és az út első állomásáról számoltunk be.

Cleveland – Toledo

Cserháti Ferenc püspök Passaicból május 17-én Cleveland városába érkezett. Az egyházmegyei átszervezések következtében Clevelandben csak az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánián maradt meg a magyar pasztoráció. A szentmise elején Antal András plébános köszöntötte a főpásztort és a megjelenteket. A hétköznapi ellenére mintegy 130-an jelentek meg, hogy tanúi legyenek a hat magyar fiatal bérmlékozásának.

Cserháti püspök szentbeszédében a clevelandi „új pünkösöd” lehetőségére hívta fel a hívek figyelmét. A megbérmáltak keresztény méltóságára utalva egyházunk missziójának gyakorlati

megélésére lelkesítette a fiatalokat. Beszédében megemlékezett a betegekről, idősokról és azokról, akik bármilyen oknál fogva nem jelentek meg. Reményét fejezte

Clevelandben hat fiatal bérmlé Cserháti püspök

ki, hogy a megváltozott helyzet ellenére is az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia – amely a legősibb magyar templom az Egyesült Államok földjén – a magyar összetartás kovásza lesz. A szentmise után a főpásztor hosszasan elbeszélgetett a megbérmáltakkal és a hívekkel.

Másnap, május 18-án a püspök Toledo-ban megtekintette a Szent István magyar templomot. Szívélyesen üdvözölte a magyar származású Vámos Józsefet, a plébánián lakó nyugdíjas lelkipásztort, aki a napokban ünneplte pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját. A gyönyörűen helyreállított templomban alkalmanként Kiss G. Barnabás ferences szerzetes tartja a magyar nyelvű szentmiséket. A templom szentélyét Prokop Péter festménye díszíti. Ugyancsak itt található a győri Könnyező Szűzanya kegyképének másolata.

(Folytatás a 3. oldalon)

HITÜNK KÉRDÉSEI

A DNS forradalma – és a teremtés

A darwinizmusra alapozott ateista világnézet nem akarja tudomásul venni, hogy az a fejlődési modell, amelyet jó fél évszázadon át – Darwinra hivatkozva – kialakítottak, menthetetlenül bekerült a tudományok múzeumába. Mindez természetesen nem vonja kétségbe Darwin kiválóságát. Darwin és a darwinizmus azonban két különböző dolog, bár az utóbbi az előbbire hivatkozik és próbálja boldozni-foltozni annak nagy hatású koncepcióját, és kisajátította az ateizmusnak.

A nagy fordulatot – mint azt tudjuk – a DNS 1953-ban való felfedezése indította el, Crick és Watson révén. Következmenyei pedig valóban forradalmiak, nemcsak a XX. század darwinistáira, de a keresztényekre nézve is. Tágasabban: mindazok számára, akik addig a bibliai teremtés-elbeszélésre alapozták hitüket, jelenünket is beleértve. Mert a megrázkódtatás minket is elérte, nemcsak a darwinizmussal, hanem a DNS felfedezésével is.

A fajok eredetét megíró Darwin egészen egyedülálló, meghökkentően zseniális gondolata nem az evolúció volt – azt már előtte fölismerték –, hanem az, hogy ő olyan Teremtőben hitt, aki egyetlen vagy néhány primitív ősi élőlényből képes kibontakoztatni az egész evolúciót. Sajnos akkori genetikai ismereteivel ezt nem tudta elméletében kamatoztatni. A bibliai teremtés-elbeszélés hívei ezzel szemben a csaknem kétezer éves múlt megszilárdult tudatával azt vallották – kivételek persze voltak –, hogy Isten külön teremti az egyes fajokat, és testével együtt külön teremti az embert. Az amerikai kreacionisták lényegében ma is ezt a nézetet vallják és védelmezik. A tudományos köztudatban pedig szinte közmondássá lett: „vagy teremtés, vagy evolúció”. A kinyilatkoztatás hite így sokak szemében szembekerült a tudománnyal. S a közeli múltban nagy visszhangot keltett, amikor Bécs érseke, Christoph Schönborn kardinális New Yorkban is nyilvánosan kiállt amellett, hogy az evolúcióban értelmes teremtői eszme bontakozik ki. Ez az Egyesült Államokban már korábban nagy vitákat keltett, hiszen az iskolai oktatást is érintette.

Benedek pápa 2005-ben kiváló szak tudósokat és teológusokat hívott meg Castel Gandolfóba, és beszélgetett velük az evolúció kérdéseiről (2005). Korábban Teilhard de Chardin, majd Karl Rahner is nagyon jelentős munkákkal segítette az evolúció befogadását a keresztény teológiába. És nemcsak ők. Csak-hogy mindketten, és velük több más katolikus gondolkodó is még a DNS felfedezése, illetve annak filozófiai kiértékelése előtt írták műveiket. Magam a legkorszerűbb genetikai eredmények figyelembevételével megírtam a „Programozott evolúció”, majd a „Programozott evolúció és teremtés” című könyveimet. Lássuk, mit lehet fölismerni ezzel kapcsolatban a DNS felfedezésének fél évszázada után.

1. Megdöbbenett, amikor világossá vált előttem, hogy Darwin – nagy érde mei ellenére – nem az evolúció tanát írta meg, hanem csupán egy nagyszabású fejlődést. A kettő között pedig igen jelentős a különbség. A kicsirázó, majd szárba szökkenő búzamag kibontakozása valódi evolúció. A cseppkőbarlang vagy a Brice-kanyon „szobrainak” kibontakozása viszont csak külső természeti hatásokra létrejött fejlődés. Márpedig döntő különbség van a „fejlődés” és a „kifejlődés” között. A valódi evolúció magszerű állapotból való kibontakozást

jelent. A magban pedig biológiailag, illetve genetikailag már elővételezve van a belőle kialakuló élőlény. A zsiráf életmagjából csak zsiráf keletkezhet, az ember életmagjából csakis ember.

2. A DNS felfedezése világossá tette, hogy egy eddig ismeretlen, csodálatos életmagról van szó, amely egész informatikai „könyvtár” tartalmaz. Olyan életmag a DNS, amely nemcsak az egyedi, embrionális kifejlődést helyezi új megvilágításba, hanem az élővilág egyetemes kifejlődését is, amely szintén ősi magból bontakozik ki. Ezért nevezhető evolúciónak. A kettőt tehát nem lehet mereven elválasztani egymástól, mert akkor két különböző genetikát kellene feltételezni: egyet a biológiai egyedek kifejlődéséhez, a másikat pedig az élőlények egyetemes kialakulásához.

3. Nyilvánvaló, hogy miután ismereteink az élőlények egyedi kifejlődésére vonatkozóan (ontogenezis) ma már tudományos felfedezések sora által gazdagodtak, és minden további nélkül elfogadottá váltak, a kérdés áttolódik az élőlények egyetemes kibontakozására (filogenezis). Bizonyítható-e, hogy az is valódi evolúció, vagyis magból való „kifejlődés”, vagy csupán a természeti környezet hatásai által magyarázható „fejlődés”, amelynek így semmiféle célja nincs, vagy ha van, az nem állapítható meg? A búzamag kibontakozása és a cseppkőbarlang „szobrainak” külső természeti hatások általi kialakulása áll szemben egymással. Melyiket fogadhatjuk el tudományosan? Számomra még a múlt század végén publikáló Gánti Tibor professzor megállapítása adta a megoldás kulcsát. Eszerint: „Az élő rendszer programvezérelt”. S villámként hasított belém Szent Ágoston nagy megsejtése, amit csak most fedezünk föl: „Amint az anyák hordozzák magzatukat, a világ is úgy hordozza a születendő lények okait”. Vagyis nemcsak a megtermékenyített petesejt az, amely genetikailag programvezérelt, hanem az élőlények egyetemes kibontakozása is genetikailag programozott. Márpedig ami programozott – pl. egy computer –, az szükségképpen a célját is magában hordozza (amire beprogramozták).

4. Döntő fordulat következik be tehát a DNS felfedezése után, amikor a genetikai legújabb eredményei révén levonjuk a következményeket. Ezek pedig nemcsak az új darwinizmust, hanem a mi teremtés-értelmezésünket is alapjaiban érintik. Nem kerülünk szembe a keresztény értelmezéssel, de helyesen, korunk tudásszintjén kellene értelmeznünk a régmúlt két zseniális teológusának fölismeréseit. Az egyik a már említett Szent Ágoston. A másik Aquinói Szent Tamás, aki viszont arra mutat rá, hogy a teremtés nem közvetlen, hanem közvetett. Isten a természeti törvények közvetítésével és közreműködésével célirányosan bontakoztatja ki a teremtést és benne az élővilágot (a szellemi lélek a kivétel).

5. Csakhogy az ateista világnézet képviselői nem ezt a következtetést vonták le. A DNS felfedezése után még várni kellett annak filozófiai kiértékelésére. Az új mérőföldkövet a francia Jacques Monod, Nobel-díjas genetikus jelentette (A véletlen és a szükségyszerűség – 1970). Műve igazi szenzációja volt, hogy ő az evolúciót már nem a darwini külső természeti erőkre, hanem a DNS-re alapozza. Monod nyíltan megvallotta ateizmusát, így érthető, hogy mestereit, a két ateista gondolkodót: Camus-t és Lévi-Strausst vette alapul magyarázatában. Szerinte a világegyetem és benne az élőlények a kozmikus véletlen hazárdjátékának eredményei. Az evolúciónak tehát nincs célja – vallja. Legmeghökkenőbb állítása szerint maga a fejlődés az élő formák önreprodukálásának törvényszerű folyamatában támadt rendellenesség következménye: valamiféle genetikai „sajtóhiba”. – De lehet-e Goethe Faustját sajtóhibák következményeként értelmezni? Válthat-e egy repülőgép vagy felhőkarcoló tökéletesebbé tervezési hibák következtében? Ez képtelenség. Einsteinnek igaza van: a nagy tudósok többnyire gyatra filozófusok. Monod a DNS-re alapozva megtette az első döntő módon új lépést az evolúció értelmezésében, de filozófiai magyarázata elfogadhatatlan. Ha ő a rulett véletlenjét veszi hasonlatul, elfelejti, hogy a rulettet meg kellett tervezni. Van tehát tervezett véletlen is.

6. Akkor hát mi az, ami a keresztény értelmezés számára jól megalapozottan elfogadható? Elsősorban az, hogy a valódi evolúció a DNS magjából bontakozik ki. A Genézis leírása az adott kor világképéhez igazodik. A „faja szerint” kifejezés nem azt jelenti, hogy Isten minden fajt külön teremt. Elég, ha megadja az alapvető programot és vele a célt is, hogy aztán az univerzum és az élővilág evolúcióját a természettörvények közreműködésével valósítsa meg, a teremtői eszme kibontakozásával. A teremtés azonban még nincs befejezve. Ha Isten közvetlenül teremtené a biológiai lényeket – az emberi testet is –, akkor hogyan lehetne megmagyarázni a biológiai selejtet: a kétféjű borjút vagy az összenőtt sziámi ikreket? Ebben különbözünk a kreacionistáktól.

7. A természettudós (paleontológus, genetikus) a tapasztalati világon belül maradvány nem képes elérni a teremtés misztériumát, de nyitva kell hagynia a tudományos eredményeket a Teremtő felé. A filozófus és a teológus azonban következtetni tud a Teremtőre. Amikor a Vigília folyóirat 1973-as számában megadhattam Monod „kozmosz véletlenjére” a választ, Arisztotelészre hivatkoztam. Ő a mozgásból következtetett az „Első Mozgatóra”. Mi ennek mintájára az evolúció programozottságából következtethetünk a Teremtőre, mint „Első Programozóra”.

Ezért vallhatjuk a zsoltárossal: „Mert nagy Isten az Úr... Övé a tenger, ő alkotta, övé a föld, keze teremtette” (Zsolt 95), s Izajással magasztalhatjuk azt, „aki megteremtette az egeket..., aki megszilárdította a földet s rajta kisarjasztotta a növényeket..., és életet ad” (Iz 42,5).

Boda László

ÜNNEPÉLYES LOVAGAVATÁS PASSAUBAN

A passauai Niederburg kolostorban május 14-én került sor Szent György Lovagrend ünnepélyes lovagavatására. Magyar és német nyelvű szentmisével kezdődött az esemény – rangos egyházi és közeleti személyiségek részvételével. A házigazda, Lénárd Sándor kancellárhelyettes bevezetője után Cseke László kancellár avatta fel a lovagrend új tagjait.

A lovagrend tiszteletbeli tagja lett Elisabeth Schosser asszony, volt mün-

cheni tanácsos és a Bajor–Magyar Fórum elnöke. Schosser asszonynak sokéves magyarországi karitatív tevékenységéért ítelték oda a megtisztelő címet.

A felemelő esemény után a Magyar Köztársaság müncheni főkonzulja, Mydlo Tamás részvételével a jelenlévők megkoszorúzták Boldog Gizella királyné sírmelegét. A koszorúzók között voltak a BUF képviselői is, Ramsay Győző vezetésével.

(Interpress, Lang)

IMASZÁNDÉKOK

Júliusra

Általános szándék: Hogy a keresztények működjenek közre, főleg a szegényebb országokban, az AIDS-betegek anyagi és lelki szenvedéseinek enyhítésében.

(Ez az ismertetés egy kenyai jezsuita írása nyomán készült, aki egy AIDS-szel foglalkozó munkacsoport tagja.)

Amikor napjainkban a nemzetközi szervezetek felméri a gazdasági erőforrások világ helyzetét, azt is számításba veszik, hogy az AIDS sújtotta személyek arányszáma hogyan befolyásolja a nemzetek jövőbeli gazdasági és társadalmi növekedését. (Az AIDS szó a betegség angol nevének szökezdő betűiből áll; magyar jelentése: az ellenálló-képesség fogyatékosságát érintő szerzett tünetek összessége.) A betegséget először pandémiaként (számos országra kiterjedő járványként) jellemezték; ma látjuk, hogy az emberi nemet sújtó krónikus betegségek kategóriájába tartozik. Ha valakit a HIV-vírus megfertőzött, a betegség egyelőre gyógyíthatatlan. A megfelelő gyógyszerek ugyanakkor csökkentik a vírus aktivitását. Sajnos, a gyógyszerek mellékhatásai problémákat okoznak, a testi egészségre ugyanúgy, mint a lelki, ráadásul a költségek is reménytelenül magasak.

Szív, szellem, ész, lélek, test: mindez egyetlen valóság, az AIDS sújtotta férfiak és nők lényében is. Amikor a fizikai fájdalom csökken, vagy meg is szűnik, a beteg egész lényét öröm tölti el. Amikor pedig a gazdagabb országok adakozói segítik őket, akkor maguk a szegény országok keresztényei is sikeresen összefognak, hogy gondos szeretetükkel karolják fel AIDS-es szomszédaikat. Központokat hoznak létre, kis keresztény közösségeket szerveznek. Az orvosi és társadalmi összefogást a megbocsátás, kiengesztelődés szelleme ihleti. És akkor maga Krisztus mélyíti el jelenlétét körükben. Béke, szeretet, megbocsátás, közös jólét válik életvalósággá ama Királyság értékeiből, amelyet Krisztus hirdet és ad meg nekünk. A keresztények Krisztusban nyugoznak meg: benne meglátják azt, aki Atyjára hallgat, de ugyanúgy meghallja azok szükségét, reményét, örömét, szorongását, gyötrelmeit és kínlásait is, akiket megváltott.

„Három deka megelőzés felér fél kiló gondozással.” Lépéseket kell tennünk olyan irányban is, hogy az AIDS-et távol tartsuk. A járvány leküzdéséhez alapvető megelőzőként nevelésre van szükség. Egyre inkább bebizonyosodó igazság: a nevelés véd a fertőzéstől. Minél inkább biztosítjuk egész országok népességének a szükséges alapos nevelést, az AIDS annál kevésbé terjed. – 2010. július 18-án Bécsben nemzetközi konferencia kezdődött az AIDS-ről. Kifejezték, hogy az ellenőrzés korszerűsítésére kevésbé költséges programokat kell létesíteni, és hogy az ifjúság készen mutatkozik a megelőzésben való tevékeny részvételre.

II. János Pál egy 2004-es üzenetében hosszan foglalkozott témánkkal. Egy, a Szűzanyához intézett imádságából idézzük. „Fordítsd anyai tekinteted különösen azokra, akik Afrikában végszükség helyzetében élnek, mert az AIDS vagy más halálos betegségek sújtják őket! Tekints az édesanyákra, akik gyermekeiket siratják! Tekints a nagyszülőkre, akiknek nincsenek elegendő erőforrásaik, hogy segítsék elárvult unokáikat! Szorítsd valamennyit anyai szívedre!”

Missziós szándék: Azokért a szerzetesnőkért, akik missziós területeken dolgoznak, hogy az Evangélium örömeinek tanúságtevői és Krisztus szeretetének élő jelei legyenek.

– Mondjunk köszönetet Istennek azért, hogy sok nagylelkű nőt hívott meg, és támogat állandó kegyelmével, hogy örömmel

(Folytatás a 7. oldalon)

CSERHÁTI FERENC AMERIKAI LÁTOGATÁSA (2.)

Az Egyesült Államokban és Kanadában

(Folytatás az 1. oldalról)

DETROIT – WINDSOR

A főpásztor útjának következő állomása Detroit városában a Szent Kereszt magyar plébánia volt. Két magyar lelkipásztor: Skerl Alfonz (East Chicago) és Siklódi Sándor (Chicago) csatlakoztak a délután folyamán a főpásztori út ezen állomásához. Este Cserháti Ferenc püspök a papi és szerzetesi hivatásokért imádkozott a hívekkel, és biztatta a megjelent fiatalokat a Jó Pásztor hívó szavának felismerésére és követésére.

Detroitban a magyar lelkesekkel

A hétköznapi ellenére sokan megjelentek a szép magyar templomban, ahol Kiss G. Barnabás és Ligeti Angelus ferencesek immár tizenhét esztendeje szolgálnak. A szentmisét követően itt is, akárcsak máshol, nagy örömmel köszöntötték a püspököt a szülőfalujából, Tűrtérből elszármazottak.

Május 19-én, a délelőtti folyamán felkereste a szentség hírében elhunyt Solanus Casey kapucinus szerzetes sírhelyét, amely a detroiti érsekség egyik lelki központja. A kolostor magyar származású tagja, Sándor Albert kapucinus atya, aki élő tanúja Solanus atya életszentségének, örömmel üdvözölte és kalauzolta a magyar püspököt. Büszkén mutatta a kiállítási képek egyikét, amelyen Solanus atya mint fiatal novíciust 1956-ban megáldja. Ezt követően Cserháti Ferenc püspök ellátogatott a detroiti érsekség székesegyházába, majd találkozott Donald Hanchon újonnan szentelt segédpüspökkel.

Késő délután a kanadai Windsorbá bérmlásra indult a főpásztor. Este hat órakor a Páduai Szent Antal magyar plébánia híveivel a Páli Szent Vince-templomban találkozott. Az itteni magyar hívek lelki gondozását a két ferences atya látja el Detroitból. A lélekemelő szentmise során négy fiatalat részesített a bérmlás szentségében. Kiss G. Barnabás, a közösség lelkipásztora a plébánia örömét tol-

Windsorban négy ifjú bérmlakozóval

mácsolta a főpásztor. A szentmise után a közeli Magyar Kultúrközpont Mindszenty-termében fogadáson találkozott a magyar hívekkel Cserháti Ferenc püspök, akiket arra biztatott, hogy váljanak a Szentlélek eszközeivé, és váltsák gyümölcsöző tettekre mindazt, amit a szívükben hisznek és ajkukkal vallanak.

(Vas László)

LOS ANGELES

Észak-amerikai körútja során Cserháti püspök május 20-án a helybeli Szent István Magyar Katolikus Egyesület meghívására Los Angelesbe érkezett.

Mindszenty József bíboros emlékeztet 1974-es látogatása óta magyar főpásztor nem járt a kaliforniai városban. A repülőtérén Tóth Attila, az egyházközség világi elnöke és Theodore Smith, az egyházközség magyar lelkipásztora, a magyar alapítású Szent Mihály premontrei apátság tagja fogadta a főpapot. Az 1928-ban alapított, Szent István oltalma alatt álló egyházközséget a helyi érsekség tavaly egyesítette a közeli St. Patrick Plébániával. Ezzel a magyar templomban megszűntek az angol és a spanyol szentmisék, viszont továbbra is a Szent István-templom ad otthont a magyar és a német közösségnek.

A premontrei rend Los Angeles külvárosában, a San Pedro perjelségben látta vendégül a magyar püspököt, aki ellátogatott San Juan Capistrano városba (Orange megye) és misszióközpontba, amelyet 1778-ban Boldog Junipero Serra ferences alapított, és jelenleg a Los Angeles-i Főegyházmegye kiemelt szentélye és lelki központja. Cserháti Ferenc itt a világszerte élő magyarokért imádkozott.

A szombati szentmise után, amelyet a püspök a Szent István-templomban összegyűlt hívek jelenlétében celebrált, megtekintette a város Mindszenty terén felállított 1956-os emlékművet és a közelében található Mindszenty-emlékkövet. Délután a „Craig Park”-ba látogatott, ahol találkozott a 8. Juliánusz Barát és a 49. Árpád-házi Boldog Erzsébet cserkészcsa-

Magyar szentmise Los Angelesben

patok tagjaival és a fiatalok szüleivel. Este az egyháztanács tagjaival tanácskozott a Los Angeles melletti Palos Verdesben.

Húsvét ötödik vasárnapján a nap fénypontját a Los Angeles-i magyar szentmise jelentette – melynek ünnepélyességét tovább emelte az Érseki Emőke karnagy vezette Kodály kórus közreműködése. Szentbeszédében a főpásztor a hívek szerepének és elhivatottságának fontosságát hangsúlyozta a közösség építésében. A misét követő ünnepi fogadáson Cserháti püspök elbeszélgetett a hívekkel, a csoportok tagjaival.

A nap végén a silveradói Szent Mihály premontrei apátságban tett látogatást a püspök. Találkozott az apátság hét magyar alapítójának egyetlen élő tagjával, a 89 éves Horváth Gerlákkal; együtt imádkozta a szerzetesekkel a gregorián esti dicséretet, majd együtt vacsorázott a közösséggel.

(Tóth Attila)

ANCASTER

A Kanadában szolgáló magyar papokkal május 24-én az ontariói Ancaster városában találkozott Cserháti Ferenc. A Kanadai Magyar Papi Egység (KMPE) tagjai a hatalmas ország különböző pontjairól érkeztek évente szokásos háromnapos találkozójukra. Sajgó Szabolcs, a KMPE elnökének köszöntő szavai után a plébánosi beszámolókat következtek, amelyek betekintést adtak a valós külföldi lelkipásztori életbe. Míg egyes plébániáknál az előregedés és a beolvadás jellemző, másutt, főleg a nagyvárosokban bizonyos fellendülés tapasztalható. Ez egyrészt az új magyar bevándorlóknak köszönhető (ami az anyaországból nézve

kivándorlársként értelmezhető sajnálatos tény), másrészt viszont annak örömdetes jele, hogy a másod- vagy harmadgenerációs kanadai magyarok kezdenek ráeszmélni a magyar nyelv, kultúra és hitvilág értékeire. Ezzel új igény ébred a magyar pasztoráció iránt.

Kürnyek Róbert ottawai lelkes arról beszélt, hogy a nyugati társadalom kevés hangsúlyt fektet a bűnbánat szentségére, ami az itteni magyar hívekre is hat. Egész Kanadában tapasztalható a gyónások számának csökkenése, az Eucharisztiahoz járulók száma ugyanakkor igen magas. Többet kell tehát beszélni, tanítani és prédikálni erről a szentségről – fogalmazták meg a lelkipásztorok.

A találkozó résztvevőivel együtt misézve Cserháti püspök homíliájában arra emlékeztette a lelkipásztorokat, hogy elsősorban egyetemes küldetésük van: az Evangélium hirdetése. Fontos a magyar kultúra és identitás őrzése, a hagyományok ápolása, de nem a hittől elkülönítve – hangsúlyozta.

Másnap KMPE tagjai gondjaikat és tapasztalataikat osztották meg egymással. Egyetértettek abban, hogy szorosabb kapcsolattartásra van szükség egymással és a magyar egyházzal. Ennek jegyében a KMPE tisztújító választást tartott, az elnök ismét Sajgó Szabolcs torontói plébános, a titkár pedig Androvich Tamás montreali plébános lett.

WELLAND

A gyűlés után Cserháti püspök útnak indult St. Catherinesbe, ahol találkozott Gerard Bergie megyéspüspökkel. Tárgyalásuk során egyetértettek abban, hogy az egyházmegyében továbbra is szükség van magyar pasztorációra, hiszen ott található Kanada egyik legősibb magyar temploma és közössége, a wellandi Magyarok Nagyasszonya Plébánia, amelynek plébánosa Miskei László.

Wellandba érkezve a magyar főpap első útja a Keresztelő Szent János görögkatolikus parókiára vezetett, ahol részt vett a májusi Szűz Mária-ájtatosságon. Szentbeszédében kiemelte: a magyarok Szent István óta a Szent Szűz oltalmára hagyatkoztak. Ez az oka annak, hogy a magyar nép minden viszontagság ellenére megmaradt. Ezért oly szükséges most

Wellandi hívekkel

is, külföldön is Szűz Máriához folyamodni, és közbenjárását kérni.

Május 27-én Cserháti püspök szentmisével kezdte a napot a wellandi Magyarok Nagyasszonya-templomban. Örömet és köszönetét fejezte ki a szívélyes fogadtatásért, amelyben lelkipásztori útjának állomásain részesítették. A püspökben Krisztus apostolatát kell látni, akinek kötelessége, hogy segítséget és irányítást, lendületet adjon a közösségeknek, amelyet aztán ők is tovább kell adjanak, mivel ők is kaptak erre meghívást.

Cserháti Ferenc látogatást tett elődjénél, Miklósházy Attilánál. A két külföldi magyar püspök megosztotta egymással tapasztalatait, észrevételeit, teljes volt köztük az egyetértés abban, hogy bár minden plébániára nem tudnak magyar papot biztosítani, törekedni kell a közös-

ségek megmentésére, és magyar lelkipásztort küldeni oda, ahol igény van rá.

OTTAWA

Május 28-án, szombaton a kanadai főváros Saint Elizabeth Plébániáját kereste fel a főpásztor, ahol otthonra talált az ottawai magyar katolikus közösség. Lelkipásztoruk, Kürnyek Róbert köszöntötte a szentmise elején a főpásztort, valamint a Magyar Köztársaság nagykövetét, Pordány Lászlót és feleségét. Homíliájában a püspök kitért arra, hogy a külföldi magyar katolikus közösségek nem pusztá hagyományörzők.

A nagykövet úrral és feleségével

Egy katolikus plébánia nem lehet csupán a néptáncsoportok és a népdalosok közössége. A hit nem helyben topogó hagyományokat őriz. A hit élő értékekre épül, amelyek mindig a jövőbe mutatnak. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy minden megkeresztelt embernek küldetése van. Bármennyire kicsi is egy közösség, hatalmas megbízatást kapott: az Evangélium hirdetését – mondta a segédpüspök.

A szentmisét követően az ottawai Magyar Ház fogadta a főpásztort. A jelenlévők versekkel, képvetítésekkel és baráti szavakkal fejezték ki hálájukat és szeretetüket a püspök iránt.

MONTREAL

A lelkipásztori látogatás utolsó állomása Montreal volt. A Magyarok Nagyasszonya egyházközség bérmlási és elsőáldozási ünnepségén a világi elnök üdvözölte a főpásztort, és megköszönte neki, hogy személyében a magyar egyház nem feledkezett meg a külföldi magyarokról. Jelenléte megerősíti a közösség elkötelezettségét Szent István hagyaték mellett. Homíliájában a főpásztor kitért az ősegyház szórvány jellegére. Bár az ókeresztények kisebbségben éltek a Római Birodalmon belül, tanúságtevő életük példájának köszönhetően a hit gyorsan terjedt, és ma már több mint egymilliárd keresztény található világszerte. A külföldön élő magyar keresztények sorsa és küldetése hasonló: kisebbségben élni – hivatástudattal. Gazdag magyar keresztény hagyományaink segítségével sokakat vissza tudunk vezetni Krisztushoz – hangsúlyozta a püspök. Az ünnepet az Útkeresztelkedés ifjúsági együttes és a templom kórusa tette felemelőbbé.

A szentmise végén a főpap megszentelte az új Mária-szobrot. Ezt követően fogadásra, a Gyöngyös Bokréta néptáncsoport, a magyar iskola és a magyar cserkészek műsorára került sor, több mint háromszáz vendég jelenlétében. Ezzel a programponntal véget ért Cserháti Ferenc 2011-es észak-amerikai körútja.

(Androvich Tamás)

Montreali ünnepeltekkel

Gyermekeknek

SZÜNIDEI KALANDOK

A tanév végén, legalábbis az utolsó héten, úgy emlékszem, a gondolataink már többnyire nem bírtak megmaradni az osztályterem falain belül, szálltak ki-fel a nyitott ablakokon, szárnyaltak előre az időben. Próbáltam én is figyelni a táblára, kár lett volna elrontani a jónak ígérkező bizonyítványt, de a nagy fekete négyzet helyén bizony már inkább az ezüstösen hullámozó Dunát láttam, ahogy fut rajta a nagy családi kenu, amelyben kilenc-tízévesen néha már én is evezhettem. A gyerekeim ugyanígy voltak ezzel, és most már ők viszik a folyóra a maguk gyerekeit. Örülök, hogy az unokáim ugyanúgy élvezik ezeket a nyaralásokat, mint a szüleik vagy éppen én az ő korukban.

Pedig, emlékszem, volt idő, mikor kicsit szomorú voltam amiatt, hogy mi évről évre a Dunára járunk, míg más osztálytársaim összel azzal dicsekedtek, hogy ők az Alpokban nyaraltak, vagy a tengerparton. Édesapám azzal vigasztalt, hogy nem szebb a Dunánál a tenger, a Mátránál az Alpok – csak másmilyen. „Ha majd lesz rá lehetőség, mi is elmegyünk. Most viszont örülünk annak, aminek lehet.”

Még azon az őszön beláttam, hogy édesapámnak igaza van. Szeptemberben az első napokban az órák között másról sem esett szó közöttünk, mint a nyárról.

Fiataloknak

NYÁRI GONDOLATOK

*Nézd csak, bolondul, karikázva
hogy összecsap az a két sárga
lepke! hogy kezd tündéri táncba!
hogy gyűrje egymást, hogy forog!
Négy szárnyuk százfelé lobog,
pedig egyhelyben kavarog.*

(Szabó Lőrinc: Nyár)

Nyár. Vakáció. A megérdemelt pihenés ideje. Igen, a gyermek, a fiatal és felnőtt ugyanazzal az izgalommal, lelkesen várja ezt a csodát, a szabadság önfeledt érzését, az utazás nagyszerűségét, a vízpart illatát. Utazni, új világot felfedezni, gazdagodni általa – erre is hív mindnyájunkat a nyári vakáció! Hátrálépra a mindennapi élettől, a megszokott környezetünkől való eltávolodás segíthet új perspektívákat nyitni számunkra.

Gyakran tapasztaljuk, amikor tanácsot kapunk egy barátunktól, hogy ő tisztában látja a helyzetünket, és jobb megoldási javaslatot szolgál, mint ami nekünk eszünkbe jutott. Ez azért van, mert a barátunk távolabb van az adott szituációtól. Amikor valaki egy probléma sűrűjében találja magát, nincs megfelelő távlat a hozzá, hogy átlássa az egészet. Sok ember azért utazik, azért igyekszik néha eltávolodni mindennapi környezetétől, gondjaitól, hogy távolabbról, egy külső szemlélő szemszögéből tekinthessen vissza rá.

Emellett a nyaralásnak, az egész nyári szünidőnek az a legnagyobb értéke, hogy – megtörve a hétköznapi egyhangúságát – több időt tölthetnek együtt azok, akik fontosak egymás számára. Még akkor is igaz ez, ha nincs lehetőség hetekre elutazni, legfeljebb hétvégi kirándulások szervezésére adódik alkalom. De az a néhány esti óra a tábornál körül, az is elhozhatja a nyár édes szabadságát a fiataloknak.

Kedves Barátom! El tudod képzelni, hogy Jézus csak úgy egyszerűen pihen a barátai között, és ez áldást jelent számukra? A legtöbb fiatal ideje jelentős részét számítógépes játékokkal, internetezéssel tölti, tévét vagy videofilmeket néz – ami mértékkel, természetes módon

Ki hol járt? Mindenki mondta, ismeretlen városokat, fényképen, filmen se láttott tájakat emlegettek többen is, és a barátom meg én már megint majdnem elkeseredtünk. De e helyett inkább azt kérdeztük az egyik nagy világljárótól, hogy „és milyen volt”. Mintha meglepődött volna, aztán kicsit elgondolkodott, és annyit mondott: folyton autóban ültünk, száguldottunk az autószertrádán. De az egyik város olyan, mint a másik.

Vicával mi lelkesen meséltünk egymásnak az élményeinkről. Ő falun nyaralt a nagyszüleinél, tele volt mesélnivalóval, mi mindent látott-tapasztalt a nagyiek portáján, a baromfiudvaron és a kert végén, a méhesben. Én meg arról beszéltem, milyen egyszerű volt a csobogó víz partján aludni, a csillagos ég alatt, hogy éjszaka vaddisznók baktattak le a folyóhoz, és alig tíz méterre dagonyáztak tőlünk, én némán markoltam édesapám kezét, és egyre kevésbé féltem. Ő se szólalt meg, csak intett, hogy csitt, és figyeljek. Én meg bámultam őket a holdfényben, és tudtam, ez az igazi kaland.

Én is azt mondom most az unokáimnak, amit gyerekként hallottam: ne vágyakozz mindig másra és máshová, ahol vagy, ott nyisd ki a szemed, és egyszerű kalandokban lesz részed.

Erzsébet néni

mégiscsak hozzátartozik a fiatalok életéhez a „végre már nem kell tanulni” napokon... De én azt gondolom, hogy ennél fontosabbak a barátokkal való együttlétek, a közösség formáló erejének megtapasztalása. Bár ebből a körből sem szabad kihagyni Jézust! Igen, nyáron is keressük először Istent (töltsünk időt Jézussal), és aztán tegyük azt, amit Ő akar.

S így a nyári szabadság elvezethet bennünket Isten végtelen előszobájába. Amikor érzed, hogy nem ösztöneid, kapzsi vágyaid, indulataid, duzzogó sérelmeid, hanem egyedül csak a Teremtő akarata szereti és a jóság mozgatója tetteidet. Csodálatos, mert érzed, hogy végre azokkal vagy együtt, akikkel könnyű egy hullámhosszra kerülni. Érzed, hogy bár végtelenül kicsi, törekény és sebezhető vagy, mégis az Isten ajándékának a legnagyobbját adta neked a barátaid személyében. Ebben a szabadságban azonban azt is tudod, hogy mindez hihetetlenül törekény tud lenni. Mert a kapzsiság, a buja birtoklásvágy, a durva indulat, a sértett duzzogás és megannyi más egyéni érdek, amelyekből mintha sikerült volna megszabadulnod, gyorsan visszakövetelheti „a maga helyét” az életben, és pillanatok alatt darabokra törheti ezt az édes világot! Aki azonban a szabadságban megtapasztalta a szeretetre és a jóságra való nyitottságot, az tudja, hogy az erőfeszítés megtermi a magyümölcsét, s így a nyár felejtethetetlen kalandokat, valódi csodákat tud ajándékozni. Ha nyitott szemmel és nyitott szívvel élünk, ha hagyjuk, hogy a világ szépségei és csodái megérintsenek, akkor a nyári vakációnkból hazatérve egy új embert fedezhetünk fel magunkban.

A cél, hogy a vakációban is szeretetben legyünk együtt – anélkül, hogy bármi elvonná a figyelmünket a legfontosabbtól. Teljes odaadással telepedj le te is Jézus lábaihoz, és hallgasd a nyáron is őt, aki megmondja, mi a terve veled. S imádságban egy személyre szóló listát fog adni a nyári vakáció felejtethetetlen idejére!

Tomi atya

A GENDER-ELMÉLET
A FRANCIA ISKOLÁKBAN

„Az emberi szexualitás bemutatásának sötét és torz módja” – mondta *André Vingt-Trois* bíboros, párizsi érsek, a francia püspöki konferencia elnöke azzal kapcsolatban, hogy a középiskolai természetudományi tankönyvekbe be akarják illeszteni a gender-elméletet.

A francia oktatási minisztérium hozta meg a döntést, hogy a 2011–2012-es tanévtől helyet kap a tantervben a gender-elmélet oktatása. „Ez az elmélet úgy értelmezi az emberi szexualitást, mintha a szexuális irányultság személyes döntés kérdése lenne, amelynek során nem kell figyelembe venni az emberi természet és a társadalom által szabott normákat” – nyilatkozta a francia bíboros a Radio Notre-Dame adásában.

Mint köztudott, a gender-elmélet az Egyesült Államokban született meg mintegy harminc évvel ezelőtt, majd Európában is hamar elterjedt. Azt hangsúlyozza,

hogy a modern világban a nő és a férfi közötti különbség inkább társadalmi jellegű, mintsem biológiai. A szexuális beállítottság tehát fontosabb, mint a biológiai nem.

A párizsi érsek nyilatkozatában emlékeztetett arra, hogy „a jelképes szexuális ábrázolások, magyarázatok nagy szerepet játszanak a személyiség fejlődésében, formálódásában. Ha terjesztenek, ismertetnek egy olyan elméletet, mint a gender, akkor támogatják azt az elképzelést, miszerint a szexualitás csakis a szexu-

ális kapcsolatból áll, figyelmen kívül hagyva, hogy ez a kapcsolat része az ember személyiségfejlődésének”. Ezen kívül egy olyan tantervet támogatnak, amely a szexualitással kapcsolatban elsősorban a fertőző betegségeket ismerteti, és annak elkerülésére ad tanácsokat, továbbá tájékoztat a terhesség-megszakítás módjairól.

Vatikáni Rádió

MEGBETEGEDHET, AKI NEM BOCSÁT MEG?

A megbocsátás hiánya nemcsak a lelki, hanem a testi egészséget is aláássa – vallja egy asszony, aki könyvben írta meg a megbocsátásért vívott kemény küzdelmét. Jayne Valseca férje, Eduardo Mexikóban 2007-ben emberrablók kezébe került. A férje nálunk van című könyvében az asszony leírja, hogy végül kiváltotta Eduardót, de nem tudott szabadulni az események emlékeitől: állandó bosszúvágy emésztette. „Tudtam, hogy a stressz kikezdi az immunrendszeremet, így bár nagyon lesújtott, de nem lepott meg, amikor közölték, hogy négyes stádiumú mellrákom van” – írja.

Az asszony nemcsak szakorvoshoz fordult, hanem Michael Barry protestáns lelkész segítségét is kérte, aki Megbocsátás projekt című könyvében hangsúlyozza: a negatív érzések, a harag, a gyűlölködés krónikus szorongást okoznak, ami adrenalin- és kortizolszint-növekedést idéz elő. Ez pedig csökkenti a szervezet rák elleni küzdelmének esélyét.

Barry daganatos betegek körében végzett felmérése alapján állítja, hogy 61 százaléuk bevallotta, nem tud megbocsátani valakinek. A megbocsátás terápiája három tévedés tisztázásával kezdődik: a megbocsátás nem egyenlő az összebarátkozással, nem jelenti a helytelen viselkedés elfogadását, és nem iktatja ki az igazságszolgáltatást.

„Ha nem tanultam volna meg megbocsátani, talán már nem is élnék” – írja könyvében Jayne Valseca. □

A TELJES...

(Folytatás az 1. oldalról)

A papok arra kaptak meghívást, hogy életükben megismételjék Krisztus áldozatát, amellyel a pappá szentelés révén azonosultak. A cölibátus eucharisztikus természetéből fakad, hogy a szentmise felajánlása, a szentség önmagában rejlő jelentésén túl, maga a papi élet felajánlása is. A pap személyesen és nyilvánosan egyesül Krisztussal. Valóságosan jelenlévővé teszi, miközben ő maga válik áldozattá aszerint, amit XVI. Benedek pápa így nevez: „a keresztény létezés eucharisztikus logikája”. Minél központibb szerepe lesz az egyházi életben az Eucharishtiának, minél méltóságteljesebben ünnepli, minél állhatatosabban hódol előtte az egyház, annál inkább növekszik a cölibátushoz való hűség, annál inkább érthetővé válik felbecsülhetetlen értéke, és annál jobban virágzik majd a megszentelt élet hivatása.

2006. december 22-i, karácsonyi üdvözlésében XVI. Benedek kijelentette:

„A cölibátus alapját egyetlen mondatban össze lehetne foglalni: Dominus pars mea – Az Úr az én osztályrészem. Ez az állapot tehát nem azt jelenti, hogy az ember szeretet nélkül él, hanem azt: hagyja, hogy magával ragadja Isten szenvedélye, és aztán az Úrral való bensőséges együtt-létben megtanulja szolgálni az embereket. A cölibátusnak a hitről kell tanúskodnia: az Istenbe vetett hit egy olyan életformában válik gyakorlattá, amelynek csak Istenből kiindulva van értelme.”

A Papok évében a Szentatyákat sokat beszélt a papi hivatásról. Különösen fontos volt az év záró eseménye, amelyen XVI.

Benedek párbeszédet folytatott a papokkal. A cölibátus értelméről kérdezték, és azokról a nehézségekről, amelyekkel a modern világban találkozhatnak. Válaszában abból indult ki, hogy a pap minden nap ünnepli az Eucharishtiát, in Persona Christi, azaz Krisztus személyében cselekedve: Krisztus „énje” beszél általa, és ezzel megvalósul Krisztus örök papsága a földön. Sőt, ez azt is jelenti, hogy a papok bekerülnek ezzel a feltámadott Krisztus valóságába is. Ilyen értelemben a papság a feltámadás megelőlegezése is. Átlépi az időt, és előre mennek, magukat és jelen időnk is a feltámadás, az új és igaz élet felé indítják.

XVI. Benedek a papi hivatást nem pusztán funkcióit tekintve értelmezi, hanem sokkal tágabb és emelkedettebb teológiai kontextusba helyezi. Prófétai bátorsággal jelenti ki, hogy „az agnosztikus világ számára, amelyben Isten nincs jelen, a cölibátus igazi botrány, mert éppen azt mutatja meg, hogy Istent valósnak tartjuk, és annak éljük meg. A cölibátus eszkatologikus jellegű létezésével Isten jövőbeli világa belép mai valóságunkba.” A bíboros felteszi a kérdést: hogyan is létezhetne az Egyház a cölibátus botránya nélkül, olyan emberek nélkül, akik készek rá, hogy saját létezésük által hangzottassák Isten valóságát a jelenben?

Piacenza bíboros bizonyos értelemben az eddig elmondottak összefoglalásaként értékeli azt a különleges homiliát, amelyet a pápa a Papok évének zárásakor mondott el: imádkozott, hogy az Egyház mentes legyen a kisebb botrányoktól, hogy láthatóvá váljon a történelem igaz botránya, ami maga Krisztus.

Magyar Kurír

Floridai levél

ÚJ HÁZTÁJINK

Az Atlanti-óceán mindkét oldalán egyre nagyobb népszerűségnek örvendő ötlet Angliában született. Nemzetközileg elismert neve locavores. A fiatal mozgalom súlyát jellemzi, hogy neve már 2005 óta szerepel a nagy tekintélyű New Oxford American Dictionary-ben. (A „közelel” Brüsszelbe viszont mintha még nem jutott volna el a híre...) Az új kifejezés arra (is) figyelmeztet, hogy azt együk, ami a kisebb-nagyobb távolságra lévő „háztájikon” megterem, s követve a józan ész és az évszázados tapasztalás bölcs felismerését, az idényeknek megfelelő zöldségféle, gyümölcs kerüljön az asztalra. Vannak viszont jogos kivételek. Ezeket Marco Polo nevével kapcsolhatjuk össze: közéjük tartozik a kávé és a tea, amelyek sok helyen valóban nem teremnek meg.

A kilencvenes években Tim Lang, a London City University professzora megalkotta a kilométer-élelem, illetve a mérföld-táplálék fogalmát, kifejtve, milyen hatása van az óriási távolságokról érkező árunak – többek között – a mezőgazdaságra, a környezetre, a közgazdaságra, és nem utolsósorban a testi-lelki egészségünkre. A köztünk és az elfogyasztott élelem eredete közötti távolság jelzi azt az űrt, amely elidegenít bennünket tőle, míg a kertünkben vagy a környékünkön származó „lokális” anyagok kötődést teremtenek. Megalapozzák és növelik a felelősségérzetet a föld iránt, amelyből élünk, és a hely iránt, ahol otthon érezhetjük magunkat.

Alig egy nemzedéknivel ezelőtt még tíz mérföldnél közelebből szereztük be napi ételmünket, ezzel szemben ma, az agyonkezelt, korán le- és kiszedett, táperő nélküli áru legalább 1500 mérföldet repül, gurul a fogyasztóig. A kaliforniai Berkeley Egyetem négy diákját felháborította, hogy míg ők import földiepret vásárolnak, Kalifornia exportálja a saját termékét. Ezen változtatni kell – határozták el –, és kitalálták, hogy csak a metropolis százmérföldes körzetében termelt és előállított élelmiszereket kellene fogyasztani. (2007-ben Százmérföldes diéta címmel nagysikerű könyv jelent meg a kanadai Vancouverben.) Vegyes képet kapunk viszont Franciaországból: az általános érdeklődés még nem olyan nagy, mint például az Egyesült Államokban, de a világhírű francia éttermek étlapjain egyre-másra jelennek meg a helyi „újdonságok”.

A szemellenzők nélküli kis- és nagykereskedők, mamutcégek mindinkább felismerik az új és növekvő igényt, és legalábbis részben – igyekeznek alkalmazkodni hozzá. Az alternatív módon gondolkodó fogyasztók, a termelők és a kereskedők kezdik felfedezni a közösséget, a közös értékeket, célokat – és új alapokra helyezik a termelést. A kulcsszerep azonban a fogyasztóké. Mit ajánl nekik a locavores? Hogy próbálják ki – legalább egy hónapig. A harminc nap eredményétől ki lesz a legjobban meglepve? Hiszed vagy nem: éppen te!

Bitskey Ella, Sarasota

www.egyhazikonyvklub.hu

A katolikus, református, evangélikus kiadók gazdag választéka.

Számos könyvre, DVD-re, CD-re kedvezmény!

ÚTRAVALÓ

Gönczöl János Útravaló címmel újabb kötettel ajándékozta meg olvasóit. A hosszabb-rövidebb elbeszélések között csupán egyetlen kivétel akad, amely nem a múltba tekint, habár lényegében még a Helyszíni tudósítás 2302 májusából is inkább gyászbeszédnek mondható, semmint a jövőben rejlő korlátlan lehetőségek elismerő latolgatásának. De ezt ne is várjuk el a szerzőtől, aki – hivatásából eredően – Tháliával jegyezte el magát, nem pedig a futurológia istennőjével.

Gönczöl János színművész, akinek a szó, a szép magyar beszéd és természetesen anyanyelve az éltető eleme. 1946-ban lépett először színpadra, miután a budapesti Víg-színház legendás igazgatója, Jób Dániel szerződtette az ország alighanem legveretesebb társulatához. Művészi teljesítményeiért számos elismerésben részesült, de a hatvanas évek elején mégis eleget lett a kommunista rendszerből, és családjával együtt a bajor fővárosban telepedett le. Noha külföldön is kapott szerepet színházban, filmben és a televízióban, sőt nemegyszer világhírű sztárok oldalán – de szinte kivétel

nélkül emigráns figurák alakítására kérték fel. Állandó szerepet a Szabad Európa Rádió biztosított számára, és így az éter hullámain keresztül továbbra is kapcsolatban maradt a hazai közönséggel. Pályatársai is felkérték, ha Nyugatra látogattak, így nem véletlen, hogy a rendszerváltás után azonnal ismét színpadra lépett Budapesten.

Hosszú élete során szerzett benyomásait, élményeit írásba foglalta; egy szatirikus regény, továbbá karcolatok, riportok és tárcák sokasága került ki tolla alól. Most megjelent, Útravaló című kötetének fülszövegében azt vallja, hogy írásai „szerelmeskedések az anyanyelvvél”. Ezt azzal lehetne kiegészíteni, hogy Gönczöl János az anyanyelv a magyar irodalom, és rajta keresztül az egyetemes irodalom örökségét is jelenti, hiszen éppen az Anyanyelv című novella bevezetőjében Paul Verlaine francia költő néhány sorát idézi, gyaníthatóan azért, mert az idézet vége: „óh, hogy szeretlek”. Illyés Gyula ezt egyik versében így fogalmazta: „Haza a magasban”. Gönczöl János persze nem titkolja, hogy kacérkodott az ide-

gen nyelvű alkotással is, de becsületesen bevallja az Írói küzdelem idegen nyelven című írásában, hogy ez nem lett, nem lehetett a kenyere. Akik közelebből ismerik a szerzőt, tudják, hogy kihez írta a kötet záró történetét, amely a Juditka és az oroszlánok címet viseli. Hozzá intézi életbölcséletét is, amely szerint „az élet és halál körforgásában sok kegyetlenséget talál, aki csak a rosszat látja, mert sajnos, ritka a jó, amire azért makacsul vár a földi halandó”. E várakozás közben jutott ideje utazásokra is, amelyek során bőven gyűlte a megírásra, az emlékezésére érdemes élmények. Egy alkalommal az ausztriai Linzben kószálva a Duna partján meg is állapította, hogy „nagy luxus az emlékezés, tán árt is nekünk”. Mi, olvasói reméljük, hogy nem túlságosan, mert az alig 170 oldalas könyv végére érve azt szeretnénk, hogy Gönczöl János még sokáig folytassa írói tevékenységét, és lásson el bennünket további „útravalókkal”.

(Gönczöl János: Útravaló – Pytheas Kiadó, Budapest 2011.)

Vincze András

A MŰVÉSZ KÖTELESSÉGE, HOGY A NEMZET MELLÉ ÁLLJON

Könyv készül Szeleczy Zitáról

Jávor Zoltán nyugalmazott főiskolai tanár hosszú ideje dolgozik azon, hogy egy képekkel gazdagon illusztrált, tartalmas kötet állítson emléket Szeleczy Zitának. A művésznő pályája gyorsan ívelt a magasba idehaza, majd amikor a történelem vihara külföldre sodorta, az emigráns magyarság szolgálatába állította tehetségét.

Költői estjeivel sorra járta azokat a helyeket, ahol honfitársai vágytak a magyar szóra. Időskorában hazatelepedett. Idehaza az idősebbek még jól emlékeztek rá, hazai fellépései óriási sikert arattak. 1993-ban megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetését. 1999-ben hunyt el. A Magyar Örökség Díjat már posztumusz ítéltek oda neki.

– Első találkozásunk az én keresztelőlőmön történt, merthogy ő az én keresztanyám – idézi fel a színésznővel kapcsolatos emlékeit Jávor Zoltán. – Családi eseményeken később is többször volt módom látni őt, s jólesően fogadni keresztanyai kedvességét. De inkább művészi pályájáról essék szó. A Színiakadémián ragyogó tanárai voltak. Végzős színiakadémistaként már a Nemzeti Színház ösztöndíjasa, 1936-tól 1941-ig e színház tagja, majd 1944-ben ismét a Nemzeti szerződött. Közben sok film főszerepét játssza el. 1945-ben elhagyja az országot. A Népbírók 1947-ben távollétében három év börtönrre ítélt.

– Mi volt a bűne?

– Olyan verseket szavalt a rádióban és az estjein, amelyek fasiszta nézeteket

képviseltek. Az egyik versből idézek most: „Jön az orosz, jön az orosz, itt is van már valóban”. Tényleg itt volt az orosz, tehát Szeleczy tudta, mit mond, csak hogy ezt közel száz évvel korábban Petőfi Sándor írta. A másik vers pedig

Látogatta a magyarlakta vidékeket

egy evangélikus pap költeménye volt, amelyet Satyu fiának írt, és az volt a címe: Egykilós tábori csomag. Akkor csak egykilós pakkot lehetett a frontra kiküldeni, s amit a szülők Satyukájuknak összecsomagoltak, az bizony kétkilós lett. Kiszedtek belőle egy kilót, de mégis súlyos maradt az a csomag, mert „vitte anyád bánatát, apád féltését, testvéreid szeretetét és hazavárását”. Ezért volt nehéz a csomag. No meg elénekelt még a

A BÉKESSÉG TANYÁJA

Istenem, hogy szalad az idő... A napokban lesz hatvan éve annak, hogy egy tehervagonokkal kombinált vasúti szelvény ledöcögött velünk az alföldi Viharsarokba. Az előzmények, azoknak a napoknak a megdöbbentő eseményei ma már csak mint keserű emlék él bennünk.

Kisebik húgom akkor fejezte be a hatodik általánost, és velünk jött egy „hosszúra nyúlt vakációra” a békési tanyavilágba. A fővárosi, szorongásokkal teli életünket felváltotta egy, bizonytalanságokat rejtő, kényeszerű „helyhez- és földhözkööttség”.

Viszontagságos körülmények után egy lakatlan, romos tanya lett az otthonunk, senki sem tudta, mennyi időre. Reggelenként a húgom elindult több kilométeres útjára az iskola felé, én pedig az állami gazdasági földekre – ő tanulni, én pedig gyapotot termelni. Ma már igyekszem csak a szépségére emlékezni ennek az időszaknak, mert még abban a sanyarú helyzetben, azokban az években is sok-sok ajándékot kaptunk az Istentől.

A romos tanyafalak fölé tetőt húztunk, a búbos kemencét kikapasztottuk, a ház köré kertet varázsolva elindítottuk új életünket. A négytagú család egymásra találva, téli esténken boldogan volt együtt a petróleumfényes mestergerendák alatt. Soha nem voltunk ilyen közel egymáshoz, és minden gondolatunkat az összetartozás határozta meg. Az akkor kigyulladt, apró szeretetlángocskák továbbra is égnek, világítanak.

A tanyán felnőtté érett kislányból azóta nagymama lett. Az unokáink olyan idősök mostanság, mint mi voltunk akkor, hat évtizeddel ezelőtt. Istenem, még kimondani is sok...

Örökségül továbbadtuk mindazt, amit ott, a távoli tanyán a Jóistentől kaptunk – a szeretet mindent legyőző erejét. Ó. Gy.

színésznő azt a dalt, amely Horthy István tragikus haláláról szólt.

– Ezek valóban „megbocsáthatatlan” bűnök...

– 1993-ban a Legfelsőbb Bíróság felmenté az 1947-es vádak alól, és teljes rehabilitációban részesíti. A felmentés végén egy bekezdés arról szól, hogy a magyarok akkor harcba álltak a szovjet csapatokkal, és a művészeknek ilyen esetben mindig kötelességük a nemzet mellé állni. Tehát Szeleczy Zita nem követett el semmiféle bűnt.

– A magyar közönség egy pillanatig sem hitte, hogy igazak volnának az őt ért vádak. Amikor elterjedt Budapesten a hír, hogy sok évtizedes távollét után ismét előadást tart hazájában Szeleczy Zita, a Kálvin téri evangélikus templom zsúfolásig megtelt. Egy idősen is gyönyörű asszony lépett színpadra, s mondta-mondta a verseket. Alig lehetett az estet befejezni, mert a hatalmas tapsvihart a művésznő úgy köszönte meg, hogy mindig újabb ráadással ajándékozta meg a jelenlévőket.

– 1945-től Ausztriában, majd Olaszországban élt, 1948-ban Argentínába költözött, ahol kezdetben a Magyar Színjátszó Társaság előadásain szerepelt. 1951-ben megalapította az Argentínai Magyar Nemzeti Színházat. 1956-ban kiáltványt fogalmazott meg a forradalom mellett. 1962-től az Egyesült Államokban élt. De bárhová vetette is a sorsa, önálló műsoraival szüntelenül látogatta a világ magyarlakta településeit.

Jálics Kinga

BÚCSÚ MÁDL FERENCTŐL

A rendszerváltó Magyarország második köztársasági elnöke, Mádl Ferenc május 29-én, életének 81. évében hunyt el. A Fiumei úti Nemzeti Sírkertben temették el, katonai tiszteletadás mellett, katolikus szertartás szerint – családja, barátai, a hazai és a nemzetközi politikai élet rangos személyiségei, a tudományos és a kulturális élet képviselői és a kegyeletüket leróni kívánó állampolgárok sokaságának jelenlétében.

Schmitt Pál köztársasági elnök erős jellemű emberként jellemezte elhunyt elődjét, aki 2000 és 2005 között töltötte be tisztségét. Mádl Ferenc azok közé tartozott, akik a saját sorsukon túl egy nemzetnek adnak belső tartást, jövőt remélő szilárdságot. A néhai államfő ilyen erős jellemű ember volt, aki műveltségével, erkölcsi nagyságával, szolgálatkész életével állandóságot tudott teremteni maga körül: az értékek bizonyosságát – jelentette ki Schmitt Pál.

Király Miklós, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának dékánja azt hangsúlyozta, hogy Mádl Ferenc a szelíd erő politikusa volt, az átfogó műveltségéből, felelős mérlegelésből, a hivatás iránti alázatból, évtizedes külföldi és hazai tapasztalatokból, jóakaratból és szeretetből építkező szelíd erőé. Granasztói György történész arról beszélt, hogy Mádl Ferencet a hitén is alapuló jósága és erkölcsisége, nagy tudása, kritikus in-

telligenciája tette tekintélyé, igazodási ponttá. Jelenits István piarista szerzetes azt emelte ki, hogy különös felelősségtudattal figyelt a legszegényebbekre.

A Szent István-bazilikában tartott gyászmise homíliájában Erdő Péter bíboros azt hangsúlyozta, hogy Mádl Ferenc életének legfőbb értékeként ismerte el Istent és a szolidáris szeretetet az emberek iránt. „Ott volt, ha népünket baj érte vagy katasztrófa sújtotta. Dalma asszonnyal együtt részt vett a legfontosabb jótékony-sági akciókban, személyes figyelemmel volt a rászoruló emberek iránt.” Nemcsak az érző szív, hanem az igazság iránt elkötelezett értelem is jellemezte. Tudományos munkájában, felelős politikai döntéseiben sokszor érezhettük, hogy nem pusztán valamilyen érdeket szolgálnak állásfoglalásai, hanem a szakmai tisztesség, a jogszerűség, sőt az igazságosság keresése vezeti.

Magyar Kurír

TÖBB SZÁZEZER HÍVÓ A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚN

Az idei csíksomlyói búcsún a szombat délelőtti szentmise homíliáját Spányi Antal székesfehérvári püspök mondta. Beszédében a hit mellett való kiállásra, az áldozatvállalásra és az erkölcsi megújulásra buzdította a csíksomlyói búcsú résztvevőit.

A szentmise kezdetén Orbán Szabolcs ferences tartományfőnök és Jakubinyi György gyulafehérvári érsek köszöntötte a híveket. Jakubinyi érsek úgy fogalmazott: mindannyian Mária gyermekei vagyunk, ez az, ami összeköti és elhozza a kegyhelyre a világ különböző pontjain élő magyar keresztényeket.

A szentmisét Spányi Antallal együtt mutatta be Jakubinyi György érsek és Tamás József püspök, valamint Orbán Szabolcs ferences tartományfőnök.

Az imádság e szent helyén, az itt élő székelek, de a világban szétszóródott valamennyi magyar imádságának szent helyén gyűltünk itt össze – kezdete homíliáját a

székesfehérvári püspök. Szentbeszédében úgy fogalmazott: van mit megköszönnünk, és van miért könyörögnünk. Fájdalommal látjuk, hogyan vesznek el öröknek hitt értékeink, a hit, a család, az élet tisztelete. Őseink Istennél, a hitben találták meg a megtartó erőt. Az utódoknak arra kell törekedniük, hogy méltóak legyenek ehhez a hagyományhoz. Felelősséget kell vállalni egymásért, a nemzetért, a hitért és az Egyházért. A püspök beszédében kitért az új magyar alkotmányra is. Elmondta: a magyar nép nem kíván beleszólni más nép életébe, de a magyar nép is tudja, mit akar, és ő sem szorul arra, hogy mások kényszerítésék rá vágyait, akarataikat, akár félelmeiket. „Így alkottuk meg a magyar alkotmányt, amelyben ki mertük mondani a házasság Istentől rendelt törvényét és az élet védelmét. Nem szabad félnünk, megijednünk, mert tiszta a szándékunk, nemes és jó az akarat” – mondta Spányi Antal. □

HATVAN ÉVE TÖRTÉNT: A KITELEPÍTÉS

Budapestről 1951. május 21. és július 18. között mintegy tizenötezer embert telepítettek ki. Ekkor is – akárcsak hét esztendővel korábban – ártatlan emberek ezreit fosztották meg javaiktól, szabadságuktól, emberi méltóságuktól, családostul vagonokba zsúfolták őket, és vitték a kilátástalanságba. Erről az ember-

telenségről a kommunizmus bukását követő két évtizedben sem esett sok szó, pedig méltatlan és igazságtalan volna letagadni, vagy akár csak elfelejteni is az ő ártatlan szenvedésüket és az őket gyöttrő hatalom rémtetteit.

Hatvan évvel a kitelepítések után, május 21-én a budafoki evangélikus templom előtt emlékművet avattak. V. Majzik Mária szobrászművész alkotása három különálló faldarabból áll, mint három felkiáltójel. A két szélsőn egy-egy stilizált vagon látható, az ablakokban elgyötört, rémült emberarcok. A középső falon egy csuklyás, arctalan, robusztus alak emlékeztet a rémségek elkövetőire, a másik oldalán pedig a kereszt az ember egyedül csalhatalatlan reményére.

V. Majzik Mária szobrászművész alkotása három különálló faldarabból áll. A két szélsőn egy-egy stilizált vagon látható, az ablakokban elgyötört, rémült emberarcok. A középső falon egy csuklyás, arctalan, robusztus alak emlékeztet a rémségek elkövetőire

Az emlékművet ökumenikus istentiszteletet követően leplezték le, Jókai Anna mondott avatóbeszédet. □

FELSZENTELTÉK OROSZ ATANÁZ PÜSPÖKÖT

Miskolcon, a Búza téri görögkatolikus templomban május 21-én püspökké szentelték Orosz Atanáz szerzetes papot, akit márciusban a Miskolci Apostoli Exarchátus főpásztorává nevezett ki XVI. Benedek pápa.

Természetes, hogy a görögkatolikus szerzetesség újraélesztése is az új püspök „álmai” közé tartozik, hiszen őt is – amint néhány éve a jelenlegi hajdúdorogi megyéspüspököt, Kocsis Fülöpöt – szerzetesi életformájából szólította ki XVI. Benedek pápa kinevező bullája.

A püspökszentelési szertartás első lépcsője az előző esti vecsernye volt, melynek végén Orosz Atanáz letette a püspöki hitvallásokat. A szentelés szertartását Cyril Vasil’ érsek, a Keleti Kongregáció titkára, Ján Babjak eperjesi érsek-metropolita, valamint Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyéspüspök végezte, majd hagyományos kézfeltétel alkalmával az összes jelen lévő főpásztor az előtte álló vállára tette a kezét, így a vendégpüspökök mindannyian részesei voltak e szép, erőt adó pillanatnak.

A szentelés kiemelendő eseményso-rozata volt, mikor egyenként feladták a szentelendőre a püspöki jelképeket, utoljára a pástorbotot adták kezébe, e szavakkal: „Vedd a pástorbotot, hogy legeltesd Krisztusnak rád bízott nyáját. Azoknak, akik engedelmeskednek ne-

ked, legyen támaszuk és védelmük, az engedetlenkedők és szemtelenségűk számára pedig legyen fenyítőbot és nevelőpálca...” Minden egyes ruhadarab után egyként vallotta a résztvevők közössége: „axiosz”, azaz méltó.

A szent liturgia kezdetén Juliusz Janusz felolvasta XVI. Benedek pápa kinevező bulláját, majd köszöntőjében

utalt arra, hogy a bizánci és latin rítusú híveknek testvéri szeretetben kell együtt munkálkodniuk a Katolikus Egyház javára. Erdő Péter bíboros homíliájában köszöntötte a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia új tagját, és Krisztust állította példaként az új főpásztor elé: a Jó Pásztort, aki életét is adta juhaiért.

– Szeretem az Egyházat, és szeretek minden embert, hiszen adósa vagyok mindegyiküknek. Adósa a rám bízott nagy szeretettel. Isten és a testvérek iránti szeretetem az az odaadható szerzetesi összvagyon, amelyet az özvegyasszony két filléréhez hasonlóan ajánlok fel a most induló megújult egyházkormányzat, Isten országának egy cellája épüléseért – vallotta az új püspök.

Kép és szöveg: **Dobos Klára**

AZ ELMÚLT...

(Folytatás az 1. oldalról)

Tehát ennek a magasabb rendű igazságosságnak az alapján kereste és találta meg Szent István az emberek közötti igazságosság mértékét is. A társadalmi igazságosságra ma is tudatosan és elszánt szeretettel kell törekedni. Igazságosságra az idősebb nemzedékek iránt, akik egész életük során azért nem kapták meg munkájuk ellenértékét, mert az állam – úgymond – garantálta nekik öregségük és betegségük esetére a teljes ellátást és gondoskodást. Ugyanígy a fiatal nemzedékek tanulásának lehetőségét is. Ha valaki így élte le az életét, aligha mondhatjuk a szemébe, hogy ezeket a szolgáltatásokat ő már nem kapja, mert ez nem korszerű, vagy nem gazdaságos, vagy nem fér bele valamilyen előre meghatározott keretszámba. De szükséges az igazságosság a fiatalabbak iránt is. Különösen az anyaság és a családi élet teremt olyan értéket, amely a bérmmunka fogalomvilágában nem jelenik meg, de amelytől népünk élete, testi-lelki egészsége, jövője függ. Bízunk abban, hogy mindezekben a kérdésekben az igazságosság és a szolidaritás eszménye érvényesülhet.

Természetesen lehetnek nehéz helyzetek, előfordulhat olyan, hogy valaki – egyén vagy közösség –, bár az igazságosság szerint köteles lenne valamire, mégis képtelen annak teljesítésére. Nyilvánvalóan mentséget jelenthet, ha az, akit másokkal szemben kötelesség terhel, önhibáján kívül képtelen azt teljesíteni. Sokszor hallunk a világban előre nem látható természeti katasztrófákról, bár néha nehéz szabadulni attól a felismeréstől, hogy a természet is gyakran az emberiség felelőtlen magatartása miatt nyújtja be a számlát. Csak hogy a katasztrófák elszenvetői többnyire mások, mint akik gondatlanságukkal hozzájárultak azok kialakulásához.

Az egész emberiség, de magyar népünk is ösödők óta újra meg újra megta-pasztalta az inséget és az anyagi szükség-et is. Ezért foglalkozott sokat a keresztény erkölcsan azzal a kérdéssel, hogy szorult helyzetben kinek kell elsősorban segítenünk, ha mindenkét egyaránt megmenteni vagy támogatni nem tudunk. A

szülőnek is a gyermekeit, családtagjait kell elsősorban segítenie, meg azokat, akik a legnagyobb veszélyben vannak. Így van ez valahogy a nagy közösség gondjai, nehézségei esetében is.

Mert Szent István igazságossága népe iránti különös szeretetében is megnyilvánult. Máig is aktuális örökségének az a legnagyobb értéke, hogy jól, bölcsen hitt és alapozott. Hogy Krisztus sziklájához kapcsolta családját és nemzete sorsát. Hogy keserű tapasztalatok ellenére is belépett a nyugati világ népeinek közösségébe, mégpedig nem pusztán alkalmi, politikai számításból, hanem őszinte, hívó meggyőződésből. Ugyanakkor nemcsak modernizálni, nemcsak legjobb eszményei szerint átala-kítani akarta ezt az országot, hanem meg akarta őrizni népünk kultúráját, hagyományait, sajátos arculatát is. Magáénak érezte, szerette ezt a népet. Nagyra értékelte hagyományainkat, ezért is szólítja fel fiát, hogy kövesse az ősök példáját. „Ki lenne az a görög – írja –, aki a latinokat görög hagyományok alapján kormányozná, vagy ki lenne az a latin, aki a görögöket latin hagyományok segítségével igazgatná?” (VI-II,3). A magyarokat tehát a magyar szokások szellemében akarta vezetni.

Halála után úgy tűnhetett, hogy tévedett. Mintha az események arra vallottak volna, hogy vagy az akkori nyugati eszmények szerint, de akarata ellenére próbálják meg kormányozni ezt a népet, vagy éppen az ősi szokások nevében fellázadva, ország-világ ellenében igyekeznek visszatérni olyan gyökerekhez, amelyek az eurázsiai sztyeppék más nagy népeit itt, Európa szívében nem tudták megmenteni a jövő számára. De az elmúlt ezer év mégis István királyt igazolta. Ennek köszönhetjük, hogy ma itt együtt lehetünk. Ez volt Szent István legnagyobb tette, ezt kell ünnepelnünk, ezért kell hálát adnunk.

Szent István király, könyörögj hazánkért és népünkért! Könyörögj azért, hogy egy szívvel-lélekkel tudjuk őrizni és továbbadni örökségedet! Kérd Isten áldását minden önzetlen és jó szándékú, igaz törekvésünkre!

Magyarok Nagyasszonya, könyörögj értünk!

(Elhangzott 2010-ben, Szent István király ünnepén)

„ÉGTARTÓ EMBER VOLT”

† Valentiny Géza (1927–2011)

Az emigrációban élő magyarság kiemelkedő és népszerű alakja volt Valentiny Géza prelátus. Aligha kell őt bemutatni az Életünk olvasóinak, hiszen sokféle minőségében hallhattak róla, találkozhattak vele. Mint németországi vagy ausztriai főlelkésszel, mint az Europäischer Hilfsfonds magyar osztályának ügyvezetőjével, mint a bajorországi Burg Kastl-i Magyar Gimnáziumot fenntartó iskolabizottság elnökével, mint a Külföldi Magyar Cserkészszövetség európai társelnökével, mint a bécsi Európa Club elnökével, mint pázmánitával, mint lelkipásztorral – mint magyarral.

Sokat tett a magyar nemzetért, a külföldön élő magyarokért, a magyar egyházért. Anyagilag és erkölcsileg egyaránt sokféle módon támogatta az erdélyi magyarságot is. Figyelmes volt minden rászoruló iránt, igyekezett mindenkinek önzetlenül, áldozatosan segíteni. Átfogó és sokoldalú tudását, gazdag tapasztalatát kész volt megosztani, illetve minden jó ügy érdekében bevetni. Papi működésének egyik fő célja volt, hogy adományokat közvetítsen Magyarországra felé, anyagi forrásokat biztosítva iskolák, templomok, egyházi intézmények, programok támogatására. A szegedi biblikus konferenciáknak is lelkes segítője volt, amit 2010-ben Támogatói díjjal köszöntek meg neki a szervezők. Szívén viselte a Pázmáneum volt diákjainak összefogását: szervezte találkozóikat, gyűjtötte és archiválta a róluk megjelent sajtóanyagokat.

Fiatalkori tüdőbetegsége ellenére is egész életében aktív volt, fáradhatatlanul dolgozott. Néhány nappal 84. születésnapjának megünneplése után került kórházba. Valentiny atya gyógyíthatatlan betegségét emelkedett lélekkel viselte, igen gyenge volt, de derűjét, sőt humorát és szellemi frissességét az utolsó napokban sem veszítette el. Betegágán is az Egyház ügyei, a másokon való segítség lehetősége foglalkoztatta. 2011. június 1-jén adta vissza lelkét Teremtőjének.

Szelídsége és adakozó jósága sokak számára mérce volt. Felmérhetetlen az a tudás és lelki kincs, amelyet magával

vitt, ugyanakkor hálaadásra és emlékének ápolására kell indítson az, amit tőle kaptunk. Emléke állhatatosságra int és a krisztusi erényekre buzdít bennünket – ez a legtöbb, a legmaradandóbb, amit adhat. A végakaratóban megfogalmazott mondat segít abban, hogy megköszönjük az Úrnak papi életét, áldozatos szolgálatát: „Hála legyen Istennek, aki meghívott, hogy színe előtt álljak és szolgálhassam Őt!”

A végső búcsúvételre Bécsben került sor 2011. június 15-én. Az ünnepélyes requiem 11 órakor kezdődött a gumpendorfi St. Ägyd-plébániatemplomban. A szentmise főcelebránsa Cserhádi Ferenc, a külföldön élő római katolikus magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök volt. A gyászmisén részt vett Paskai László bíboros, nyugalmazott esztergom-budapesti érsek, Paul Iby ny. eisenstadti, kismartoni püspök, Gyulay Endre ny. szeged-csanádi püspök, Keresztes Szilárd ny. hajdúdorogi görögkatolikus püspök, Vencser László, az Ausztriai Idegennyelvű Pasztoráció országos igazgatója, Simon Ferenc esperes, ausztriai magyar főlelkész, valamint Solymár Mónika, az ausztriai magyar evangélikusok lelkésze, és több mint harminc pap, szerzetesnővérek és nagyszámú hívő Magyarországról, Németországból, Ausztriából, Erdélyből és az Egyesült Államokból.

A szentmise elején felolvasták Erdő Péter bíboros, prímás, érsek üzenetét: „Valentiny Géza, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye papja egész életét

a karitásznak, a segítő szeretet szolgálatának szentelte. Magyar egyházunk sokat köszönhet Valentiny prelátus úr munkásságának és testvéri segítőkészségének. Kérjük az Örök Bírót, jutalmazza meg őt nagylelkű szeretetért és azért a türelemért, amellyel a szenvedést és a betegséget viselte.”

Ezt követően a Renovabis segélyszervezet ügyvezetőjének levele hangzott el: „Valentiny Géza neve a legszorosabban összekapcsolódott az Europäischer Hilfsfonds sokéves és meghatározó munkájával. Ennek az intézménynek az áldásos tevékenységén nyugszik a mai Renovabis működése.”

Amint Gerhard Albert fogalmazott: „Magyarország, Ausztria és Németország egy nemes lelkű embert gyászol az elhunytban, akinek ítéletalkotását és cselekvését mindig a mértéktartás és az emberség határozta meg”.

Beszédében a külföldi magyarok püspöke így fogalmazott: „Szeretett halottunkra ráillenek Szent Ágoston szavai: „Praepositi sumus et servi sumus. Praesumus, sed si prosumus. – Mi egyszerre vagyunk előljárók és szolgák. De elől csak akkor vagyunk, ha másokon segítünk.” Homíliáját Cserhádi püspök így fejezte be: „Valentiny atya Isten ajándéka volt idekint Nyugaton és odahaza. Ezért most megköszönjük minden jószolgát, a szentmiseáldozatban köszönetet mondunk érte, és Isten örök szeretetében ajánljuk őt.”

A szentmise végén Vencser László az Idegennyelvű Pasztoráció Igazgatósága nevében megköszönte, amit az elhunyt ausztriai főlelkészként a magyarokért

tett. Sütő András szavaival „égtartó embernek” nevezte Valentiny Géza prelátust. „Emberi, papi magatartásával, barátságával, tanácsaival, bölcs meglátásaival, jövőbe tekintő gondolataival tartotta az eget, hogy alatta az itteni magyarok mindennapi életükhöz erőt merítsenek és a reményt el ne veszítsék.”

A temetési szertartást – az irgalmas nővérek Laab im Walde-beli kolostorában (Bécs közelében) Paskai László bíboros és Helmut Krätzl ny. bécsi segédpüspök végezte. Krätzl püspök, aki diák-társa volt az elhunytak, felidézett néhány régi emléket, ugyanakkor a Bécsi Egyházmegye és az osztrák püspöki kar nevében is megköszönte a prelátus szolgálatát. Beszédében bemutatta és méltatta Valentiny atyát mint pázmánitát, lelkipásztort, európeert, a nővérek lelkészét és mint König bíboros beszélgetőtársát, a bécsi érsek élete utolsó szakaszában. Amint fogalmazott: „Valentiny Géza halálával Bécs és egész Ausztria egyházi élete egy olyan papot veszített, akit évtizedek óta nem lehetett számításra kívül hagyni. Bár teljesen integrálva érezte magát Ausztriában, mégis élő híd volt Magyarország felé, és a külföldön élő, ausztriai, németországi magyarok között is.”

A temetésen megjelent és tisztelete jeléül koszorút helyezett el a sírnál Szalay-Bobrovniczky Vince, a Magyar Köztársaság bécsi nagykövete.

A Bécsi-erdő lankái és az az óriásfenyő, amelynek tövében nyugszik, a hegyeket idézi, ahol nemcsak a beteg tüdejére számára oly fontos tiszta levegőt szívta magába fiatal papként, hanem Isten szeretetének gazdagságát, ami a teremtett világ szépségében is megnyilvánul, ami erőt és derűt ad a szolgálathoz. Aki ellátogat a sírhoz, az Istennek adott élet örömeiből és békéjéből vihet haza valamennyit magával.

(A temető ugyan nem nyilvános, de reggel 7 és este 7 óra között, az irgalmas nővérek kolostorának nyitva tartása szerint szabadon látogatható. Cím: Laab im Walde, Klostergasse 7, telefonszám: +43(0)2239-2203)

Varga János, Bécs

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

reménnyel és szeretettel szenteljük magukat – mindennapjaikat, hazájukból hozott örökségük gazdag kincseit, egész életüket – a fiatal, most bontakozó közösségeknek.

– Egyszerű, szegényes körülmények között, ugyanakkor sok nyitott, vidám, szeretetre éhes és szeretetre kész bennszülöttel együtt élünk meg és bontakoztatjuk ki az Evangélium örömet és a Krisztussal való szeretetkapcsolatot.

– Ebben az imádságos rájuk gondolásban tudatosítsuk azt a sokféleséget is – emberfajok, életviszonyok, kulturális élet sokféleségét –, amely tevékenységük jellemzi. Próbáljuk konkrétan megélni ezt a sokféleséget: az afrikai négerket, a közel-keleti arabokat, a dél-amerikai népeket, a japánokat, a kínaiakat...

– Kérjük számukra az Úr Jézustól az átértett velük törődés, a bátorítás, az Úrral és a rájuk bízottakkal megélt bensőséges összetartozás kegyelmét.

Augusztusra

Általános szándék: Hogy az ifjúsági világnap, amelyet Madridban tartanak, a világ minden fiatalját arra serkentse, hogy életét Krisztusba gyökereztesse, és őrá alapozza.

Phil Hurley (1974-ben született, 2008-ban pappá szentelt amerikai jezsuita, az imaapostolság ifjúsági részének felelőse) írja: „Amikor fiatal éveimben először hallottam az ifjúsági világnapról, semmi kedvem sem volt, hogy elmenjek. Egyetemista voltam, és olyan életet éltem, amely valahogy nem volt nagyon belegyökerezve Jézus Krisztusba. Nagymamám azonban, akit nagyon szerettem, rábeszélte, hogy menjek el. Isten áldja meg a nagymamákat!”

Hurley így folytatja: „XVI. Benedek pápa ezzel a szándékkal pontosan az említett kegyelmet állítja elénk: a világnap legyen a fiatal felnőttek számára életük (nevezetesen hitéletük) döntő pillanata”. Hurley számára ez a közösségi élmény meghatározónak bizonyult: a szerzetesi és papi hivatás magjait vetette el a lelkébe.

A 2011-es világnapot augusztus 16-tól 21-ig Madridban tartják. II. János Pál indította el a sorozatot a '80-as években; minden harmadik vagy második évben tartják a világ különböző városaiban. (2008: Sydney; 2005: Köln; 2002: Toronto.) Százegzerszáma jönnek a zarándokok a világegyház minden tájáról.

Az idei világnap bibliai témája Szent Pál kolosszeieknek írt leveléből való: „Éljetek Krisztus Jézusban, gyökereztek meg őbenne, és épüljete rá!” (2,6-7) Kolossze városka keresztyénjei megkapták az evangéliumi üzenetet, de erős kísértések érték őket, hogy szembefordul-

janak a hitelesen Jézus Krisztusba gyökerezett élettel. Hasonló kihívással szembesülnek korunk fiatal és kevésbé fiatal keresztyénjei.

Elsősorban a madridi világnap (előreláthatólag) több százezer résztvevőjéért imádkozunk, de mindenki másért is, akiket ők képviselnek. Azért imádkozunk, hogy a Szentatyával és fiatal társaikkal való találkozás, és legfőképpen a Jézus Szívéből eredő szeretet ösztönözze őket, hogy továbbra is és egyre inkább éljenek Krisztus Jézusban, belegyökerezve az ő lényébe, és megerősödve a hitben és az örömben.

Missziós szándék: Hogy Nyugat keresztényei – a Szentlélek tevékenységére nyitott tanulékonyssággal – újra találjanak rá hitük frissességére és lelkesedésére.

Jézus Krisztus örömhíre Ázsiából indult. Férfi és női tanítványai a Földközi-tengeren át a birodalom fővárosába, Rómába jöttek, majd tovább Galliába, Hispániába, Észak-Afrikába. Mindez jó másfél évszázad alatt megvalósult. Az első évezred végére az Evangélium és az Egyház egyre inkább behatolt az egész akkor ismert világba. A második évezred jellemzőiből megemlíthetjük a rendszerző teológia kibontakozását, a plébániai modellt, a vitákat, háborúkat, egyházszakadásokat, kiengesztelődéseket, megújulásokat, a világmissziót.

Ma eddig még nem tapasztalt kulturális változás zajlik, kultúrák és vallások főleg Ázsiából érkező globalizálódása. Az Egyház hagyományos képe, lelkipásztori modellje egyre kevésbé tartja magát. Hogy milyen jövő készül, még nem látjuk pontosan. Nem is fogjuk meglátni, ha csak a múltat próbáljuk életben tartani, újratemeteni.

Hinnünk kell, hogy a jövőben is szívósan fog dolgozni az evangéliumi kovász; ereje előtör a múlt mélységeiből. A Biblia kincseit valamilyen szinten sok kortársunk ismeri és értéknek tekinti. Az Egyházat elszegényedése visszavezeti Galilea útjaira. Sokakban előbb a lelki elmélyülés szomja támad fel, és ez segíti őket abban, hogy rátaláljanak és rálépjenek Krisztus útjaira.

A Szentlélek munkálkodásának fényes példaként tekinthetünk Assisi Szent Ferenc korára, Loyolai Szent Ignác vagy éppen Lisieux-i Szent Teréz korára. Ma a Biblia közös olvasása, az ima és a szentségi élet, Jézus életstílusának felfedezése és megszeretése, a Királyság életeszményének szolgálata, a hit frissessége és lelkesedése mutatja a Szentlélek isteni tevékenységét, amely a Feltámadott Krisztussal való személyes találkozáshoz vezet. Ezek legyenek imádságunk konkrét elemei.

(Az imént kifejtett gondolatokat a francia jezsuita Frédéric Fornos egy írásából merítettem. Ő 1968-ban született, 2004-ben szentelték; az imaapostolság franciaországi országos igazgatója.)

Nagy Ferenc SJ

SCHEFFLER JÁNOS PÜSPÖK EMLÉKEZETE

„Meglátjátok, Jani bátyátokat szentté fogják avatni”

Scheffler János püspök unokaöccse, Sziklai Sándor debreceni nyugdíjas halomnyi könyvet, dokumentumot helyez az asztalra. Megannyi szál, kötődés, amely a magas egyházi méltóságot megért, mártírhálalt halt nagybátyjához köti.

Egy kis imakönyv: Jézus, Neked élek. Belső címlapján ez áll: „Imádságos könyv főleg jó gyermekek és szívgárdisták részére. – Az egyház imádságaiból összeállította Dr. Scheffler János papnevelő-intézeti tanár. Kapható a Pallas Nyomdában. Satu Mare – Szatmár 1927.” Aztán egy vaskosabb kötet: Miskönyv a Missale romanum szerint. Latin és magyar szöveggel, liturgikus magyarázatokkal és imákkal. 1932. Benne latin nyelvű kézírásos ajánlás: „Fatri minori peramatore ut es hoc libro discat sentire et orare pro Ecclessie. M.Varadini die 1. Marti Frater Johannes” (Hón szeretett öcsémek; ebből a könyvből tanuljon meg együtt érezni és imádkozni az Egyházért. Nagyvárad március 1. János testvér). A kiadás évéből valószínűsíthető, hogy Scheffler János nagyváradi éveit idején ajándékozta Egerben élő öccsének, Mihálynak. Azért is becses ez az ajánlás, mert kézzel írott hagyaték nincs a család birtokában.

A könyvhalomból előkerülnek Kálmándhoz, a Scheffler család szülőhelyéhez kötődő kötetek. Kálmándi Papp Lászlónak a dévai Corvin Kiadónál megjelent munkája: Svábok a paradicsomban. Mellé kerül a 2009-ben Zilahon kiadott Kálmánd története. Sziklai Sándor különös megbecsüléssel veszi kezébe a Scheffler János lelkigyakorlatait tartalmazó, A pap című kötetet, s a többi is, melyeket róla írtak és jelentettek meg a Szatmári Egyházmegyében.

A beszélgetés ösvényein visszatérünk a gyökerekhez: Kálmándra, a Scheffler családhoz. Sziklai Sándor jó évszázadnyi időt szalad vissza az időben.

– Nagyszüleim, Scheffler Mihály és Ilona 1884-ben kötöttek házasságot. Mély hittel és alázattal, Isten ajándékaént fogadták el a tíz gyermeket. Mária 1885-ben született. Betegápoló apáca lett, Esztergomban halt meg, 1914-ben. Jánost (1887) kezdetektől a papi pálya vonzotta. Borbála (1889) Méltre ment férjhez. Juliannáról (1892) el kell mondanom, hogy a testvérek közül talán ő állt a legközelebb János püspökhöz. Meglátogatta őt a máramarosszigeti börtönben, és többször leutazott hozzá Körösbányára is. Hozta-vitte a híreket a püspök, illetve a család, az egyházmegye között. Ferenc (1894) követte bátyját a pa-

pi pályán. Az '56-os forradalom idején halt meg. Utolsó szavai: „vajon mi van szegény magyarokkal?” Mihály 1897-ben, édesapám, Antal pedig 1900-ban született. 1934-ben ő magyarosította nevünket Sziklaira. (Mi hárman voltunk testvérek. Idősebb bátyám, Antal, János püspök keresztfia, Ulmban él, a kisebbik, László, elhunyt. Lászlónak két gyermeke és három unokája, nekem egy gyermekem és két unokám van.) A három fiú után újabb lány született a Scheffler családban: Anna, 1902-ben. Az 1905-ben született Veronka nem ment férjhez, Szatmárnémetiben élt. Az utolsó gyermek az 1906-ban született Vendel volt, de még ugyanabban az évben meghalt. A János püspökről megjelent köny-

Behívták katonának a román hadseregbe, ahol megtapasztalhatta, milyen is a kisebbségi sors. 1923-ban szökött át Magyarországra. Előbb Zsuzsannamajorban, majd Pusztahídvégen tanított. 1927-ben nevezték ki kántortanítónak Tiborszállásra, ahol nyugdíjaztatásáig működött. A szellérsor szegényei gyakran hívták meg keresztapának, esküvői tanúnak. Mindenese volt a falunak, a testvérei nem hiába nevezték őt „a lápi báró”-nak. Bár itt teremtett egzisztenciát, feleséget mégis a szülőföldjéről kívánt hozni a tanítói lakba. Édesanyámra Nagymajtényban talált rá, Hartmann Simon nagygazda családjában. 1927-ben házasodtak össze. Édesapám gyakran

A püspök a népes család körében (középső sorban balról a harmadik)

veken látható népes családi fotó feltehetőleg a harmincas évek közepén készült, ezüstmiséje alkalmából.

Szép, terebélyes családfa, erős gyökerekből, hitből táplálkozó élet. A kisebbik gyermek halála évében távozott az élők sorából az édesanya. Ki neveli fel az árvákat? János fia azt mondta, hogy feleséget kaphatna, de édesanyát a gyermekeknek, semmiképp... Az alig tizenhét éves Borbála vette kezébe a háztartást és a kisebbek nevelését. A későbbiekben ő és Julianna, az ugyancsak Kálmándon maradt testvér gondozta az idősödő édesapát is, 1944-ig, haláláig.

– Édesapám a szatmárnémeti római katolikus tanítóképzőben végzett 1919-ben. Előbb egy kis avasi faluban tanított.

járt haza. Kettős birtokosként – kinek a határ mindkét oldalán volt földje – mindenkor szabad átjárása volt a határon, a kapcsolattartás nem volt nehéz. Nem úgy, mint 1946 után, amikor ez rendkívül megnehezült. Apám nem is ment át többé. 1964-ben halt meg.

A szétszóródott család mindig csodálattal tekintett Jani bácsira – a családban így nevezték –, előhaladására az egyházi hierarchiában. Többnyire távoli városokban élt, Nagyváradon, Kolozsváron. Hosszú időt töltött Rómában. Mindenkori a tisztelet és a szeretet hangján szóltak róla. Milyen is volt ő, miként élt a család emlékezetében?

– Csak arról beszélhetek, amit a mi családunk őrzött meg emlékezetében. Édesapám, ha valamilyen komoly dologban kellett dönteni, többnyire Feri bátyjához fordult. A névmagyarosításkor János testvére véleményét is kikérte. Büszkén emlegette, számon tartotta előhaladását. Püspöki kinevezéséről gróf Károlyi Gyulától, a környék földesurától értesült. Az időben körzeti iskola-felügyelő volt. János püspök fölszentelése után beadta lemondását, nehogy valaki is azzal vádolja, hogy ilyen háttérrel visszaél hatalmával. Előfordult, hogy a püspök otthonunkba is eljutott. Hat-hét éves lehettem, amikor gépkocsija, Fehérgyarmatról jövet, végigporzotta a tanyai földúton. Ott játszottam a többi gyerekekkel. Észrevett, magához hívott, és beültetett maga mellé. Elgondolható, milyen rangom lett nekem ezután a pájtásaim körében! Édesanyám nagyon izgult, mivel is kínálja meg a ritka vendéget, a jeles rokont. Finom falatok kerültek az asztalra. A püspök úr megköszönte a szíves vendéglátást, s kedvesen hozzátette: „a rántott csirke nagyon jó volt, de elég lett volna egy kis strudli is”. A jellegzetesen sváb étel izére vágyott. Édesanyám elfogódottságát egy fiatalkori emlék okozta. Nagymajtényban keresztanyának hívták meg a még nagykorú fiatal lányt. A plébános akkoriban Scheffler János volt. Bement a

templomba, és megkérdezte a gyermeket tartó leányt: te ki vagy? Én vagyok a keresztanya. Aztán hogy merted vállalni a keresztanyaságot? Tudod-e, hogy az mivel jár? És záporoztak a vizsgakérdések. Hartmann Anna megfelelt mindegyikre. Tehette, hisz a nagyváradi apácák polgári iskolájában nem akárci volt a hittanára: Apor Vilmos. Amikor sógorasszony lett, Jani bácsi emlékezett a kötelességeit hiba nélkül elősoroló kis keresztmamára: „Te jól feleltél akkor”.

A püspökszentelésen, 1942 tavaszán ott volt a család. Az ünnep önfeledt hangulatát, örömet azonban hamar befelhőzte a közelgő front, a bombázások borzalmai, tragikus következményei, a svábok deportálásának keservei. János püspök vigasztalt és bátorított, ahol csak tudott, amennyire az akkori idők engedték. De annál is hatalmasabb rombolást okozott a lelkekben az egyházüldözés, melynek János püspök szenvedő alánya, áldozata lett.

– Hatéves gyerekként én is ott voltam a szentelésén, persze nem sokat értettem abból, ami körülöttem történik. A disztribúció alatt szaladgáltam, csintalankodtam a folyosókon. A későbbi években bekövetkezett üldöztetésről mi csak közvetve értesültünk. A megszigorodott határ fölött jöttek-mentek a levelek, bennük egyre komorabb hírek. S azok is virágnyelven: a mezőkön hervad a pipacs, közeledik az ősz, fagyosak a reggelek. De 1947-ben még János püspök átjöhetett. Mátészalkán szentelte pappá Zólyom Sándor teológust. Édesapám akkor találkozott vele utoljára. Julis nénénk fia, Gyuri, át-átjött a határon. Szüleim tőle tudták meg, hogy János püspököt száműzetésbe hurcolták, hogy bebörtönözték. Aztán sokáig semmit sem tudtunk róla. Mártírháláról is csak évekkel később értesültünk. Édesapám 1964-ben halt meg. Előtte gyakran hangoztatta: „meglátjátok, Jani bácsit szentté fogják avatni”. Felőtt fejfel tudatosodott bennem püspöki szolgálatának, vértanúságának jelentősége. Arról is értesült a család, hogy a szatmári papok – a határ mindkét oldalán – titokban, majd 1990 után nyilvánosan, rendszeresen imádkoznak János püspök boldoggá avatásáért. Ezek sorában említem meg a Fehérgyarmaton 1997 decemberében néhai Reizer Pál szatmári és Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök által közösen bemutatott szentmisét, amelyen édesanyámmal együtt én is részt vettem. Ebbe a sorba tartozik a tavaly Mátészalkán, János püspök utolsó magyarországi nyilvános szereplése helyén tartott megemlékező szentmise is. Az egyházi lapokból, valamint a *Vértanúink, hívallóink* című kiadványból figyelemmel követtem az ügy alakulását. Boldog vagyok, hogy megérhettem a Szentatya kedvező döntését. Ez indít arra, hogy az eddigieknél jobban elmélyedjek írásaiban, a róla szóló könyvekből jobban megismerjem életét, szolgálatát, egyházhűségét. Pap volt, kinek minden gondolata, minden lépése, minden tette Isten szavát közvetítette felénk. Pásztor volt, aki utolsó lehetéig szolgálta híveit, és hisszük, közbenjár értünk. Mindig büszke voltam rá, de soha, sehol nem kérkedtem vele. Hálát adok Istennek, hogy ebben a családban születtem!

Július 3. ünnepe lesz az egyetemes Egyháznak, a Szatmári Egyházmegye-nek, az attól elszakadt részeknek. Ünnepe lesz Kálmándnak s a Scheffler család le származottjainak is. Meghallgattatott a sok-sok ima és könyörgés a mártír püspök boldoggá avatásáért. Bathány-Strattmann László, Apor Vilmos, Bogdánffy Szilárd mellett újabb magyar boldog, Scheffler János is ott van immár a boldogok sorában. Bizalommal és hittel kérhetjük: legyen égi közbenjárónk hazánk, nemzetünk, szülőföldünk, családjaink boldogulása, lelki üdvössége érdekében.

Máriás József

Generál Druckerei GmbH

Die anspruchsvolle Herstellung von Drucksachen jeder Art von der Druckvorstufe über den Druck bis hin zur buchbinderischen Verarbeitung.

Alle Leistungen der Druckvorstufe (Scannen, Layouterstellung, Ausschneiden, Filmbelichtung, Plattenbelichtung, CTP-Technologie).

Offset- und Digitaldruck:

- ▲ Heidelberger Druckmaschinen
- ▲ Druck in kleinen und großen Auflagen
- ▲ 4-farbiger Druck – wir bieten Ihnen Bogenoffsetdruck in höchster Qualität

Handwerkliches Geschick und maschinelle Präzision sind Garantie für die hervorragenden Dienstleistungen unserer Buchbinderei.

Prospekte, Pappbände, Broschüren, Plakaten und andere Druckerzeugnisse werden termingerecht mit höchster Sorgfalt produziert und angeliefert.

Unsere wichtigsten Partner sind die folgenden Verlage:

- ▲ Böhlau Verlag
- ▲ Styria Verlagsgruppe
- ▲ Kneipp Verlag
- ▲ Tyrolia Verlag
- ▲ Studien Verlag
- ▲ Löcker Verlag
- ▲ Kral Verlag

Generál Druckerei GmbH
Kollégiumi StraBe 11/h – 6728 Szeged, Ungarn
Tel.: +36 62 814 114, fax: +36 62 814 111
E-mail: info@generalnyomda.hu
Homepage: www.generalnyomda.hu

Generál Nyomda Kft.

Igényes kivitelű, minőségi nyomdatermékek előállítás a előkészítéstől a teljes körű nyomdai kivitelezésig.

Teljes körű nyomdai előkészítés (szkennelés, tördelés, Ctp nyomólemezz-készítés, film- és pausz-készítés).

Ofszet és digitális nyomtatás:

- ▲ Heidelberg típusú B/2-es formátumú nyomógépek
- ▲ Nyomtatás egy, több vagy 4 szín colorban
- ▲ Kis, közepes és nagy példányszámban

Precizitásunk, valamint modern gépparkunk garancia a magas minőségű kötetzeti szolgáltatásainkra.

Prospektusok, kötött, kartonált könyvek, plakátok és egyéb nyomdatermékek gyors, pontos elkészítése és szállítása.

Főbb partnereink az alábbi kiadók:

- ▲ Böhlau Verlag
- ▲ Styria Verlagsgruppe
- ▲ Kneipp Verlag
- ▲ Tyrolia Verlag
- ▲ Studien Verlag
- ▲ Löcker Verlag
- ▲ Kral Verlag

Generál Nyomda Kft.
6728 Szeged, Kollégiumi út 11/h
Tel.: + 36-62/814-110, fax: + 36-62/814-111
E-mail: info@generalnyomda.hu
Honlap: www.generalnyomda.hu

VÁLLALJUK A KÖZÖS FELELŐSSÉGET!

Cserháti püspök montreali interjúja

Észak-amerikai lelkipásztori útjának utolsó állomásán, a kanadai Montrealban, május 29-én a külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspök, Cserháti Ferenc az alábbi interjút adta a Montreali Magyar Krónikának.

– *Hogyan alakult vagy változott az Egyház és a jelenlegi kormány viszonya a második Orbán-kormány megalakulása óta?*

– A tegnapi ottawai tartózkodásom alkalmából rendezett összejövetelen a magyar nagykövet az alkotmány preambulumából idézett, amiből tisztán kitűnik, hogy a jelenlegi kormány gondolkodásában szemléletváltás történt a korábbi évekhez képest. Olyan értékeket tartalmaz a magyar alkotmány, amelyek a Katolikus Egyháznak is komoly értékei. A preambulumban, természetesen szimbolikusan, szerepel Isten neve, szerepelnek Szent István király örökségének magyar és keresztény értékei, amelyek arra utalnak, hogy országunk honatyái, akik ezt az alkotmányt megalkották, komoly alapokra akarták helyezni hazánk jövőjét, és a magam részéről mint püspök csak köszönteni tudom az itt megfogalmazott értékeket.

Úgy érzem, hogy az Egyház konstruktív, építő módon járul majd hozzá, hogy ezt a nagy művet, ami most elkezdődött, meg is tudják valósítani, és remélhetőleg a hívó emberek ezt szintén támogatni tudják. Különösen a családokra gondolok, melyek a társadalom alapsejtjei. Ha Szent István nyomdokain haladunk – és úgy látom, abba az irányba indulunk: visszaadva a munka becsületét, megbecsülve annak értékeit –, akkor a köz javát szolgáljuk. Ami feladata az Egyháznak is: a közjó és azon túl az örök üdvösség szolgálata.

Az Egyház nem kötelezi el magát egyetlen kormány vagy párt mellett sem. A nyugati szférából tudjuk, hogy az Egyház és az állam két különböző irányító szerv, viszont közös céljaink és pontjaink is adóttak. Ennek alapján felajánljuk támogatásunkat. A cigánykérdés megoldásában egyik püspöktársam tevékenyen működik közre, és a püspöki kar megbízásából külön referens püspök szolgálja a családok védelmét, a nevelés és a karitás ügyét.

Számtalan érintkezési pont van. Mi felajánljuk támogatásunkat a nevelés, a munkaerkölcs terén, de nemcsak elvi kérdésekben igyekszünk közreműködni, hanem azok gyakorlati megvalósításában is. A cigánykérdés, a biztonság megteremtése egyben nevelés kérdése is. A régi, egyházi iskolák vallásos nevelése ma is érezteti hatását. Külföldi útjaim során sok egyházi iskolából kikerült egykori diákkal találkoztam. Mind hálás szívvel gondol tanáraira és a tőlük kapott jó nevelésre.

Az önkormányzatok az eladósodás miatt szívesen adnának át iskolákat, így az Egyháznak talán lehetősége lenne hatékonyabb nevelést végezni, de a kapacitásunk sajnos hiányos. Sikeres nevelői munkát csak megfelelő szellemű kérdésekkel végezhetnénk, akik ezeket az iskolákat megfelelő szellemben tudnák irányítani. Országunk nagyon komoly próbatétel előtt áll. A kezdetek jók, én reménységgel tekintek a jövőbe, és kívánom, hogy a nagy terveket sikerüljön megvalósítani.

A jelenlegi kormánynak gazdasági téren is mielőbb eredményt kell felmutatnia. Eddig úgy néz ki, hogy a nép még áldozatok árán is támogatja a kormány tervét. Ez, szerintem, meg fogja hozni a gyümölcsöt, ám nagyon könnyen átbilbelhet a másik oldalra.

Ottawában beszéltem bevándorló elődeink pionír szelleméről. Nekünk is rá kell nevelni magunkat arra, hogy kezdeményezők legyünk, mint ahogyan Amerikában az első bevándorlók, a pionírok is voltak: az hatalmas műveket hoztak létre.

A mi népünknek is el kell sajátítania az egyéni vállalkozó, kezdeményező

szellemet. Meg kell tanulnunk, hogy gazdasági partnereinkkel tisztességes, megbízható és becsületes kereskedelmi hálózatokat alakítsunk ki, amelyekben a partnerek bizalommal hagyatkozhatnak egymásra. Az országnak nemcsak gazdaságilag, hanem szellemileg, lelkiileg és erkölcsileg is sokat kell épülnie.

Úgy érzem, hogy hazánkban belső átalakulás van kialakulóban, amelynek alapjait ez a kormány igyekszik is megteremteni, még akkor is, ha sokfelől támadják, és az intézkedések sajtóvisszhangja sem mindig kedvező. Sokan külföldön sem értik, miről van itt szó: arról, hogy szakítani kell az erkölcstelen múlttal! – A Szent István-i örökség sok olyan értéket tartalmaz, amelyeknek napjainkban is hasznát vehetjük, és ezeket nekünk ápolnunk kell.

– *Hogyan látja püspök úr a családokon belüli vallásos életet napjainkban?*

– A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ezt az évet a Család évének nyilvánította, és az a benyomásom, hogy ez a kormány ugyancsak felvállalja a keresztény családok védelmét.

A nemzetünk pusztulóban van. Az ország lélekszáma tízmillió alá süllyedt. Ha nem lesznek egészséges családok, nincs jövője ennek a nemzetnek. Ezt a magyar katolikus püspöki kar már korábban felismerte, és karácsonykor körlevélben fordult a katolikus hívekhez és minden jóakarató emberhez, hogy közös társadalmi összefogással próbáljuk megoldani ezt a nagy társadalmi problémát: az eddigieknél buzgóbban tegyünk tanúságot keresztény hitünkről, keltsük fel szívünkben újra a szeretet és a felelősség érzését a társadalom legfontosabb intézménye, a család iránt. Hiszen a család messze több, mint jogi, társadalmi, gazdasági alapegység: a család a szeretet és a szolidaritás közössége, amely egyedülálló módon alkalmas az olyan alapvető kulturális, erkölcsi, társadalmi és lelki értékek őrzésére és továbbadására, amelyek elősegítik az egyéni boldogság és harmonikus társadalom kibontakozását.

A magyar fiatalok ma is nagy értéknek tekintik a családot, sokukból hiányzik azonban a családalapítással járó felelősség vállalása, sokan vannak, akik hosszú távra nehezen kötelezik el magukat. Erről beszélünk ebben az évben. Kis közösségekben, plébániai csoportokban, prédikációban szólnak a család értékéről és szépségéről. Különbőle rendezvényeken elemezzük a családok helyzetét. Már az is előrehaladás, ha egyáltalán foglalkozunk a családokkal, és megpróbáljuk felvillantani azok értékeit. Eredmény nem várható varázstsütsére. A gondolkodásmód nem változik meg rögtön, de a türelmes nevelés, a családok védelme és támogatása meghozza eredményét. A családok formálása nemcsak vallási kérdés, hanem nemzetünk jövőjének kérdése is. Lehet valaki vallásos vagy nem, itt az egyetemes emberi értékekről beszélünk.

Úgy látom, a jelenlegi kormány ebben is vállalja a maga szerepét. Ha egy család több gyermeket vállal, biztosítani kell ahhoz a megfelelő anyagi támogatást,

hogy úgy tudja felnevelni gyermekeit, mint azok, akik csak egy gyermeket nevelnek. Tehát a többgyermekes családoknak is élvezniük kell az esélyegyenlőséget, nem szabad hátrányt szenvedniük a többivel szemben.

Ez is nagy feladat, amelyet csak közös áldozatok árán lehet megoldani. A családalapító fiataloknak megfelelő lakásról és megélhetésről kell gondoskodni, az induláshoz megfelelő támogatást kell biztosítani nekik.

Mindez gazdasági átépítéssel, szellemi és erkölcsi megújulással jár, ami nem kis áldozatot és társadalmi összefogást igényel.

– *Miben látja a külföldön és Magyarországon élő családok közötti különbséget?*

– Valamikor az év elején megfogalmaztam: a Család évéhez külföldön is csatlakozni kívánunk, mert úgy érezzük, hogy a házasság és a család emberséget meghatározó értékeinek védelme, megbecsülése és hirdetése a nyugati társadalmakban élő magyar keresztények körében is sürgető és égető feladat. Hiszen

mindazonon az erőn túlmenően, amelyek általánosan és mindenütt a házasság és a család megsemmisítésére vagy eltorzítására irányulnak, az idegenben a családokat, illetve a keresztény családi értékeket még az elvándorlással járó és az elvándorlásból adódó sajátos nehézségek, támadások és veszélyek is fenyegetik. Az emigráció inkább gyengíti, mint erősíti a családi kötelékeket: az elvándorló idegen környezetbe távozik, elszakad az ősi gyökerektől, elhagyja szülőföldjét, rokonait, szomszédait, barátait, és mindezek fenntartó, meghatározó és éltető értékeit. Sokan a jobb életfeltételek vagy a sokat ígérő jobb szakmai és hivatásbeli kilátások reményében hagyják el hazájukat, a túlélés és az új egzisztencia-teremtés küzdelmében azonban nemegyszer érik őket olyan csalódások, visszaélések és traumák, amelyek ellehetetlenítik számukra az igazi szép családi élet kibontakozását az idegenben.

Az év folyamán már több papi konferencián is foglalkoztunk ezzel a kérdéssel külföldön. Előadónak meghívtam a püspöki kar családreferens püspökét, és közösen kerestük azokat a lelkipásztori módozatokat, amelyekkel külföldön is segíthetjük a magyar családokat.

Manapság a magyarok migrációjáról beszélünk, mert korántsem csak a '45-ös, '48-as vagy az '56-os magyarokról van szó, hanem a később külföldre

kerültekről is. A „migráns” kifejezés gyűjtőfogalom és szakkifejezés, amely minden külföldön élő magában foglal.

A migráció nem családbarát, mint ahogyan a menekülés sem volt az, hiszen nagyon sok családtagunk otthon maradt. Honfitársaink legtöbbször egyedül kellett megküzdenie az erkölcsi értékek megtartásáért, egzisztenciája megteremtéséért, ami sok gondot okozott. A hazai közeg, a gyökerek mindig megtartó erőt jelentenek. Viszont az egyetemes családi problémák külföldön is ugyanúgy jelentkeznek, mint Magyarországon. Van egy-két ország, ahol vannak felmutatható eredmények: Franciaországban, ahol a születések száma korábban nagyon lecsökkent, új családpolitikát kezdtek, és a születések száma emelkedést mutat. Németországban is családbarát politikának tartom, hogy az adózási rendszer révén segítik a családokat.

A nyugati liberális gondolkodást a külföldi magyarok is átvették, ami gyakran a hagyományos keresztény családi értékek elvesztésével járt, és ez nem segít a nyugati magyarságnak az egészséges és szép családi élet kialakításában. Ráadásul ezek a családok külföldön igencsak magukra vannak hagyatva. Kultúránk megtartása nagyon fontos megtartó erőt jelent ezen a téren is. Az a nép, amely elveszti a kultúráját, előbb-utóbb elveszíti integritását, és az egyes emberek is elveszítik szilárd tartásukat.

Hitünk és vallásos életünk nem légtüres térben mozog: kultúránkon keresztül nyilatkozik meg. Ha ez áldozatul esik a rossz szellemnek, az aláaknázza létünket. A család értékeinek elvesztése veszélyeztetni a nyugdíjrendszert, a betegellátást, az öregekhez való viszonyunkat is. Amikor az Egyház hirdeti a keresztény család értékeit és szépségeit, akkor az egyén javát, a társadalmi közjót szolgálja, nemcsak az örök üdvösséget.

– *Mit üzenne még a külföldi magyaroknak?*

– Lassan négy éve járom a világot, Ausztráliától kezdve Európáig, az USA-n és Kanadán át... Tapasztalom, hogy mindenütt összefogásra van szükség. Rengeteg kis magyar egyesülettel találkozom világszerte. Valahogyan mindegyik csak saját magával törődik, és figyelmen kívül hagyja a nagy magyar egység erősítését. A megtartó erőt az jelentheti, ha globális magyarságban gondolkodunk: nemcsak a kis egyesületekben – netán ellenében –, hanem együtt, egymásra utalva, egymással karöltve, egymást kiegészítve és támogatva próbáljuk őrizni, ápolni, megélni hitünket és magyarságunkat.

A mai magyar kormány felelősséget érez a külföldi magyarokért is, tehát ha így – globálisan – gondolkodik, akkor nem engedhetjük meg magunknak, hogy mi itt, külföldön, egyazon városban szét-húzzunk a különféle csoportosulásokban. Vállalnunk kell a közös felelősséget: egymással egymásért. □

BÚCSÚ CSERNOCH ILONÁTÓL

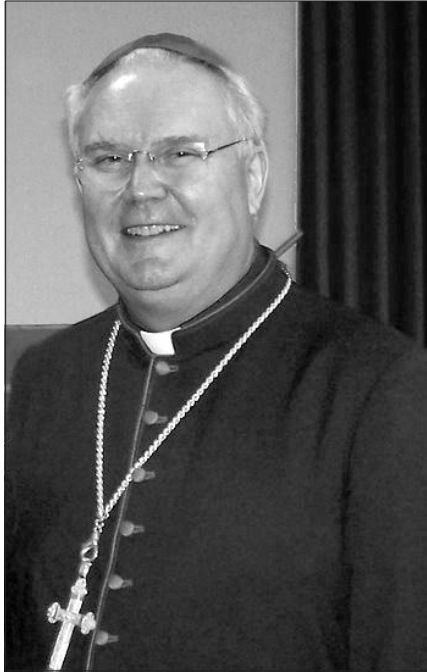
Ilonka néni 1927. június 1-jén született Mezőkövesden. Hithű katolikus volt; odahaza a Kádár-rendszer idején is vitte a templomba gyermekeit, aztán amikor 1985-ben Franciaországba került, Hiero atya, az akkori magyar lelkész kérésére szolgálatot vállalt a Párizsi Magyar Missziónál.

Huszonöt éven át dolgozott itt, idejét, erejét áldozva, egészségét sem kímélve, mondhatni szabadnap és vakáció nélkül. Részt vett a misszió minden tevékenységében, az Életünk újabb és újabb számainak és körleveleknek a kiküldetésében, a büfé működtetésében, a karácsonyi vásárok lebonyolításában, komoly szerepe

volt az adminisztrációban, a vendégek fogadásában, nemzeti ünnepeink méltó megünneplésében, a missziónak a párizsi magyarságot összefogó, magyarságtudatot őrző és hitet erősítő tevékenységében. Nem a misszióból, hanem a misszióért élt. Erőtéljes, határozott személyiség volt, komoly elvárásokat támasztott mindenkivel – de elsősorban önmagával szemben.

Ő volt a párizsi misszió Zrínyi Ilonája. Az ő hite és ereje legyen minta számunkra: mert egész élete egy példaértékű, erőteljes jóindulat volt. – Nyugodjék békében.

Léh Tibor, Párizs

Globális magyarságban kell gondolkodnunk

BASA TAMÁS, A VADÁSZ

Írta: Nyíró József

Az útkaparókat nyelvvizsgára rendelték.

– A következő! – unta már a dolgot az elnök. Vadász Basa Tamás haptákba vágta magát.

– Hier.
– Cum te chiamă? Hogy hívják? – kérdezte az elnök.

Basa Tamás nem engedett a hapták-ból.

– Melde gehorsamst: Firer Vadász Basa Tamás.

– Miért beszél németül? – haragudott az elnök.

– Én azért beszélek némötül, mert jelenleg nyelvvizsgán vagyok...

– Tud románul?
– Értögetök.

Kiderült, hogy egy szót sem tud románul. Elcsapták. Az utásházából, amely ott feküdt a havasok közt, ki kellett költöznie.

– Végre szem előtt leszel! – mondotta gonoszul az őrmester, aki kila-koltatta. – Ideje, hogy az erdei vadak is egy kicsit megpihenjenek.

– Tőlem eddig es nyughattak – tiltakozott a gyanúsítás ellen Basa Tamás, kinél híresebb orvvadász nem volt a környéken. A vadászatba ugyanis jobban bele lehet bolondulni, mint a fehérnépbe.

– Van feleséged? – beszélgetett az őrmester.

– Volt, de még leánkorában ithagyott – tréfálkozott Tamás.

– Valami vagyond csak van?

– Van egy kicsi futkosó.

– Mi az a futkosó?

– Ez a kisdeg, zsembeli kutya ne!

– Csúf állat – jegyezte meg az őrmester.

– Csúf a nénéd kontya! – morgott magában Basa Tamás, mert hát nem lehet elárulni, hogy több ilyen kutya nincs a világon. Felmegy ez még a fára is a mokus után, s nincs az a madárfészek az egész havason, mit fejből ne tudna. Ugatni pedig még nem hallotta senki. Nem bolondult meg, hogy ország-világnak kikiáltsa, miben sántikálnak a gazdjával.

– Innen hová költözől? – zárta be az utásház ajtaját a zsandár.

– A Csedő úr erdei szállására, őrizőnek.

– S ott mit csinálsz?

– Disznyót hizlalok – felelte álnokul Tamás, mert úgy értette, hogy vaddisznót hizlal. Az erdei szállás megett cserjésben ugyanis csordáslag járt a vadsertés, és szépen gömbölyödött a makkra.

– Aztán nehogy én fogjalak meg téged valami disznóságon! – búcsúzott a csendőr.

– Fogod a nannád térgyit – gondolta Tamás bosszúsan.

– Mert a hatóság nem tréfál! – merkelt a csendőr.

Erről hamar meggyőződött Basa Tamás.

Mihelyt berendezkedett új otthonában, fogta a puskáját, hogy egy kicsit szétnézzzen. Alig került meg a Vészen túl az Ótárkövet, hát egyszerre három puská mered rá.

– Stai!

Basa Tamásnak a meglepetéstől tátva maradt a szája. A főszolgabíró megismerte, de az szerencsére nem ismerte őt. No de nem fogtak ki rajta.

– Ide a puskát! – dörgött a főbíró.

Basa Tamás azonban figyelmeztetőn felemelte a mutatóujját, és csak úgy félszájjal elkezdett pisszegni.

– Csend! Tács!... Itt van!

– Mi van itt?

Tamás kétrét görbült az óvatosságtól.

– Hát a medve!...

A vadászok megrökönyödtek.

– Hol? Merre?

Tamás úgy pusmogott, mintha gyónnék.

– Csak ahajt né! Ott ereszködött le a patakő felett. Nem hallották?... Éppen az elől menekülök.

Az urak idegesen váltották át robbanó golyóra a töltést. Basa Tamásnak még az ősz bajsza is meredezett az izgalomtól.

– Senki egyet se lépjk! Én szembeke-rülök a medvével, s idetérítem.

Azzal be is lépett a ciherbe. Az urak sápadtan állottak egy jó óra hosszat. Az alatt a ravasz székel úgy eltűnt, hogy bottal üthették a nyomát.

– Nem szöröncsés urakkal találkozni

Nagy Boglárka rajza

– számolt be a kutyájának.

Óvakodott is tőlük, amennyire lehetett, és mégis az urak miatt vesztette el a puskáját. Hej, pedig fájín előltöltő puská volt, amelyik úgy szolgál, hogy a csövin beöntik a puskaport s kóccal lefojtják. Arra jön a „mag”, a golyó vagy „srét” és ismét fojtás. Az egészet kapszli gyűjtja be, s ha csüörtököt nem mond, biztosan pofon vágja az embert. Néha elviszi a fél orcáját, de azt csak azután veszi észre. Hírös fegyver volt a Basa Tamásé. Minden lövésre feltette volna akár a lelkit is, bár nem kicsi bátorság kell ilyen jószág-gal a nagy vadra reamenni.

– Nem adtam volna egy pár hízott ökörért! – kesergett Tamás, mikor elveték tőle.

Először valami miniszteren állott „buszút”. Módjában volt, mert az ő segítsége nélkül senki se tudott eligazodni a havasokon, arra gondja volt, hogy vadat ne is lássanak. Estefelé azonban a falu közelében, a réten hirtelen megtorpant a székel.

– Hijnye, be szép mokus!

– Hol? Hol?

– Azon a bokron szökdösik ne!

A vadászok lekapkodták a puskát, de a préfektus egy titkos mozdulattal minden lövést eltiltott.

– Poftic Domnu Ministru!

A lövés el is dördül, mire a „mokus” keservesen elkezd bögni, vergódni a bokor mögött. Akkor látják, hogy egy szegény tehenet lőttek ülepen. Biza veres volt az egész hátulja. A farka bojtja játszadozott a bokorágak között, ahogy hajtogatta a legyeket, azt mutatta „buszúból” mokusnak Basa Tamás, aki még száz lejt is kapott, csak hogy hallgasson az „eset”-ről.

Viszont még szigorúbb ellenőrzés alá került, de Basa Tamás feléje se nézett a vadaknak. Fogta az ásót, csákányt, s egy alkalmas helyen elkezdett farkasvermet ásni. Ezen az úton jártak a vadak a vízre.

– Te itt mit csinálsz? – lepte meg az őrmester.

– Attól mégis könnyebb a medvétől szabadulni, mint a fehérnéptől – szokta levonni az erkölcsi tanulságot.

Így folyt csodálatos élete az erdőn. Az ősember korából maradt itt a havasok közt. Ugyanazok voltak a vágyai, szenvedélyei, álmái. Az erdők titkos ölén élt. Ismert minden vadat, de őt is ismerte minden vad. Voltak szelíd őzei, akiket ő gondozott télen dermesztő hidegekben, védett veszedelmektől, rókái, farkasai, s még a vaddisznó is barátságosan rőfögött, ha találkozta. A betegségnak soha hírét se hallotta. Izmos, tömzsi, őszülő emberke volt, nyíratlan sörtes hajjal, apró, rejtelmes szemekkel. Mindennap ölnie kellett, hogy élni tudjon, de rejtett érzések is lakoztak benne. Ez akkor derült ki, mikor végre sikerült megfognia a kaptánnyal a medvét.

Egy anyamedve lépett bele a bajba, ahogy a bocsával arrafelé bókászott. Bögött, hogy harsogott bele az erdő, és rázta a véres kaptányt. Basa Tamás hamar agyonverte fejszével. A bocs, szegény, csak nézte úgy tíz lépésről. Azt is könnyű volt elfogni, mert nem tágított az anyjától. Móriás, kedves kicsi állat volt. Basa Tamás megkedvelte, és elhatározta, hogy felneveli. A régen meghalt fiacskája tiszteletére elnevezte Jóskának. Mihelyt a nevet ráadta, valami különös, meleg kapcsolatot érzett a kis állattal. Puha fekvőhelyet készített neki, jó falatokkal kedveskedett, játszott vele, és pár nap alatt szépen összeszoktak. A bocsnak harmatos, fekete szemei voltak, mint az ő Jóskájának, és úgy is játszott, mint egy valószínűs gyermek. Fákra mászott vagy elbújt a bokrok közt, ugrott, és esténként bámulta a tűz lángját. Éppen csak hogy szólni nem tudott. Megesett, hogy éjszaka a Basa Tamás oldalához bujt és kis mancsaival átölelte.

– Éppen, mint Kicsijóska – borult el a Tamás arca. Egy nap aztán váratlanul elszomorodott „Kicsijóska”. Nagy könnyecsepp gördült ki a szemeiből, és nem fogta a móriálás, a játék, csak vinnyogott a vackán. Később iz-zadni is kezdett, és állandóan csapzott volt a bundáscskája. Panaszosan nyögött, és szemei megvérmesedtek. Basa Tamás meghökkent:

– Tán csak nem vagy beteg, Jóska?

Jóska azonban már alig bírta ráemelni véres szemeit.

– Hijnye, a teremtsit! – tehetetlenkedett körülötte a székel.

A kedves kis állatnak már az étel se kellett. Talpacskáit hidegek lettek, és harmadnap fel sem bírt állani vackáról. Didergett és sírt éjjel-nappal. Akármilyen adott volna Basa Tamás, csak hogy ne lássa a szenvedését. Keseredetten vigasztalta:

– Ne búslj! Megsegít az Isten, Jóska lelkem! – Az utolsó nehéz éjszaka mégis eljött. A tehetetlen állatot ölébe vette Basa Tamás és úgy melengette a tűznél, tartotta órák hosszat szeretettel, aggodalommal. Az ő kemény, szörös szíve is kinosan lüktetett a fájdalomtól. A vadállatok a környéken csúnyán üvöltöztek, izgatottan zörgették a bokrokat. Az őzek nem mertek szállásukra jönni, csak reszkettek egy álló helyzetben. Ebből is bizonyos volt már a kicsi Jóska halála.

Mire aztán kialudtak volna az égen az utolsó csillagok, s a nedves erdő felsőhajtott volna, „Kicsijóska” végleg elnyújtózott a Basa Tamás ölében. Az ember felordított:

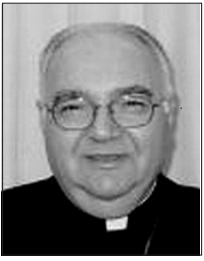
– Jóska!

Három nap múlva a vén vadász megöszülve, megrokknva, megváltozva végleg lejtett a havasokból.

(Székelyudvarhely, 1932. október)

HÍREK – ESEMÉNYEK

Kinevezték az új nunciust

Magyarország apostoli nunciussá nevezte ki a XVI. Benedek pápa június 6-án Alberto Bottari de Castello oderzói címzetes érseket.

Az olasz főpap 1942. július 5-én született Montebellunában (Treviso, Olaszország). 1966-ban szentelték pappá, majd 1973-ban – a kánonjogi diploma megszerzését és a vatikáni diplomáciai akadémia elvégzését követően a Szentszék diplomáciai szolgálatába lépett. Ecuador, Szíria, Zaire és az Amerikai Egyesült Államok pápai képviselőin teljesített szolgálatot, majd 1987-től tizenkét éven át misszionáriusként tevékenykedett Kamerunban.

1999. december 18-án oderzói címzetes érsekké, valamint Gambia, Guinea,

Libéria és Sierra Leone apostoli nunciussá nevezték ki, 2005-től pedig Japánban képviselte a Szentszék. Anyanyelve mellett franciául, angolul és spanyolul beszél.

Schmitt Pál a pápánál

Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából Magyarország május 27-én koncertet szervezett a vatikáni VI. Pál-audienciateremben XVI. Benedek pápa tiszteletére. A Szentatya ez alkalomból fogadta a Magyar Köztársaság elnökét.

Schmitt Pál beszámolt a magyar EU-elnökség eredményeiről. XVI. Benedek pápa örömét fejezte ki, hogy a magyar alkotmányba bekerült a kereszténységre, Szent Istvánra való utalás.

A köztársasági elnök magyarországi látogatásra hívta a pápát. Az államfő ezt követően Tarcisio Bertone bíboros államtitkárral találkozott. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

A magyar Diogenész

Párizsban élt, magyar volt, és Menteli volt a neve. Múltja ismeretlen, egyénisége pedig a magyar Diogenész névvel jellemezhető. De menjünk szépen sorjában. Történt, hogy a XIX. században a Bibliothèque de Arsenal vezetői és a párizsi tudósok nagy zavarban voltak. Rendezni akarták az Arsenal könyvtárát. A könyvekkel úgy ahogy még boldogultak volna, de a több ezerre menő kézirat megijesztette, mi több kétségbe ejtette őket. Régi fakérgek, sárga pergamenek, papirusztekercsek – ládába gyömöszölve. Jó részükről senki nem tudta megállapítani, milyen nyelvek kincsei, milyen népfajok lelke rejteződik bennük.

Ekkor tűnt fel történetem hőse, a különös magyar tudós, Menteli. Ahogy mondtam: múltja ismeretlen volt, egyszerre csak megjelent Párizs közepén, és bámulatba ejtette az embereket. Mélytűzű szeme keményen villogott borzas haja és kuszált szakállá között, fapapucsai tompán kattogtak a kövezeten, mikor végigment az utcán. Az emberek összességük mögött, mondván: „Ez az a magyar, aki hatvan nyelven beszél. Nemcsak Európa, de Ázsia minden pontján is meg tudja magát értetni...”

Csakugyan így volt. Menteli az arra érdemes élő és holt nyelveket mind ismerte. Legszívesebben mégis az arab, a zsidó, a latin és görög, valamint a szlovák nyelven beszélt. Mikor nagy hévvel vitázott vagy szónokolt, minden fogalomra ötven-hatvan szó tódult az agyába. A kifejezéseket hol innét, hol onnét vette. Nem értette meg senki. Látva az ijedt arcokat észbe kapott, és franciára fordította az egzotikus Menteli-féle keveréknymelvet.

Ezt a furcsa tudóst kérte magához a könyvtár igazgatója, és a következő ajánlatot tette neki:

– Az állam ad önnek 1800 frankot, ha minden egyes kéziratról és könyvről megállapítja, hogy milyen nyelven van írva, és erről katalógust készít. Elvállalja? – Elvállalom! – mondta Menteli.

Ezzel bevette magát a könyvek és írássok poros halmai közé. Egy hónapig senki sem látta, de akkor ismét megjelent a könyvtár igazgatója előtt.

– Készen vagyok, uram – mondta. – Minden cikket lefordítottam, minden kéziraatra rávezettem, hogy milyen nyelven van írva, és mi a tartalma. Nagyrészt ázsiai, régen kihalt kultúrák emlékei.

Aztán hozzátette:

– Itt már nincs mit keresnem. Odébb állok. Köszönöm a pénzt. Adieu!

Az igazgató elámult. Ő esztendőnk munkáját bízta Mentelire, ő meg egy hónap alatt rendezte a hatalmas anyagot.

Nem engedte el, hanem hálából kieszközölt számára egy 154 frankos évjáradékot és egy kis szobát az akkori Sully-palotában. Az adomány nem terhelte meg az állam pénztárát, bár a frank akkor még többet ért.

Menteli boldog volt. Az egyszerű, gyermekszívű bölcs úgy érezte, ennél többet nem is várhat az élettől. Könyveit és iratait a kamrájában talált bőröndbe meg ládába zárta, és miután egy szék is volt a talált holmi között, alig kellett már vásárolnia valamit is a berendezés kiegészítéséhez. Vett még két agyagkorsót és egy vászontarisznyát, amellyel kéthetente bevásárolni ment a piacra. Papír, tinta és toll kellett még, más nem. Élete mégsem volt sivár. Függetlenítette magát az emberek és a szerencse szeszélyeitől. Példaképe, mint már említettem, Diogenész volt, az ókori bölcs, aki Nagy Sándor kérdésére, hogy mit tehet érdekében, így válaszolt: ne álld el a napot előlem!

Nodier, a könyvtáros, egy alkalommal nagyobb évdíjat helyezett kilátásba, hiszen az évi 154 frank bizony édeskeves volt. A csendes öreg mosolyogva kérdezte: Minek? Az is sok, ami van. Zavarban volt, ha pénzt érzett magánál. Így aztán barátaira bízta pénzét, mert félt, hogy kirabolják.

1836-ban a francia kormány új lakást adott neki, az eddiginél világosabbat, egészségesebbet. Két pártfogója, a könyvtáros és a francia akadémia egy tagja vezette az új lakásba. Nyolc napig lakott itt. December 22-én, egy csütörtöki napon, szokás szerint a közeli kaszárnya kapujában száraz katonakenyeret, a piacon meg zöldséget vásárolt. Aztán a két korszóval a Szajnához ment vízért. A megáradt folyó vadul rohant medrében, Menteli a Szent Lajos-sziget csúcsával szemben megtöltötte egyik korsóját, és letette a partra. De mikor a másikat akarta megmeríteni, elvesztette egyensúlyát, s a rohanó áradat magával ragadta. Néhány munkás arra evezett, Menteli segítségért kiáltott, de azok nem hallották, vagy talán nem akartak vele vesződni...

Így halt meg a század egyik legnagyobb nyelvtudósa, a magyar Diogenész, akiről Magyarországon alig tud valaki. Szemere Bertalan, a Batthyány-kormány belügyminisztere azokban a napokban Párizsban tartózkodott, és meg akarta szerezni Menteli naplóját, jegyzeteit, de mert még nem vették le a hagyatékról a hatósági pecsétet, nem járt sikerrel. Talán hiába is szerezte volna meg, hiszen ki tudná elolvasni a Menteli-féle kevert nyelvet? Ahhoz egy második Menteli kellene!

Közreadta: Ramsay Győző

A BÉKÉS ELLENÁLLÁS VEZÉRALAKJA VOLT

Száz éve született Boldog Romzsa Tódor

Bár Boldog Romzsa Tódor vértanú püspök áprilisban született, a böjti időszak miatt Ungváron mégsem akkor emlékeztek meg születésének századik évfordulójáról, hanem június 28-án, ami már egyébként is központi ünnepé vált: ekkor kerültek erekyéi – 2003-ban – az ungvári görögkatolikus székesegyházba.

Romzsa Tódor 1911. április 14-én született a kárpátaljai Nagybecskönn. Apja vasúti pályaoír, nagyapja, dédapja és több felmenője görögkatolikus pap volt. Az elemi iskola után a Huszti Állami Reálgimnáziumba járt, majd Rómába mehetett teológiát tanulni. 1936-ban szentelték pappá. 1937 júniusában hazatért. 1939-ig máramarosi falvakban szolgált, 1939-től, miután Kárpátalja ismét magyar fennhatóság alá került, az ungvári szeminárium lelkivezetője és filozófiatanára lett. 1944. szeptember 24-én az ungvári székesegyházban Dudás Miklós hajdúdorogi görögkatolikus püspök, aki egyben akkor a Munkácsi Egyházmegye apostoli adminisztrátora is volt, segédpüspökévé szentelte. A szovjet hadsereg bevonulása után gyakorlatilag már ő állt az egyházmegye élén.

Munkássága az etnikumok közti ellentétek kibékíthetőségének is szép példája – magyar volt, de természetesnek tartotta, hogy papjaival, híveivel azok anyanyelvén beszéljen. A szovjet vallás- és egyházüldözés idején – amelynek eleme volt a Görögkatolikus Egyház megszüntetése (az Ortodox Egyházba való beolvasztása) – Romzsa püspök fontos alakjává vált a békes ellenállásnak: határozottan elutasította a Rómával való egység megtagadását. Ellenálló tevékenysége miatt 1947-ben Sztálin engedélyezte titkos likvidálását. A fel-

adattal megbízott ukrán belügyminiszter a kivitelezést munkácsi rendőrök egy csoportjára bízta. A lókai filiális templom felszenteléséről kísértővel együtt hazafelé tartó püspök lovas kocsiját a szomszéd falu, Iványi közelében katonai teherautókkal legázolták, a sebesülteket autókurlblival verték agyba-főbe. A főpap nem halt

meg, egy arra haladó postai teherautó megzavarta a támadást, a bérnyilkosok elmenekültek. A sebesülteket beszállították a munkácsi kórházba, ahol Romzsa Tódort sikeresen megműtötték, ám a KGB nem hagyott esélyt gyógyulására: egy takarító-nőként alkalmazott ügynök injekcióval meggyilkolta a püspököt 1947. november 1-jére virradó éjszakán. A merénylet célja a hívők megfélemlítése, a papok megtörése volt. De ez mégsem következett be...

Az ungvári katedrális kriptájában temették el a püspököt. Amikor a szovjet hatóság átadta a templomot a Pravoszáv Egyháznak, elterjedt a hír, hogy testét elszállították. 1998. június 3-án Puskás László (Romzsa életrajzírója) találta meg az ereklyét az 1990-től már ismét görögkatolikus székesegyház szétrombolt kriptájában. A maradványok azonosítására a budapesti Természettudományi Múzeum Embertani Intézetében került sor. Ezt követően az ereklyét 2003. június 26–28-án ünnepélyesen szállították át Ungvárra, s a székesegyház Szent Kereszt-mellékoltárában helyezték el. 1997-ben Puskás László készítette el a vértanú első ikonját – a mozaik az ungvári székesegyház homlokzatán boldoggá avatásáig le volt fedve, mivel addig tilos a vértanú nyilvános kultusza.

Dobos Klára

AUTÓBUSSZAL A MENNYORSZÁGBA

Az első gyermekmise Augsburgban

Az augsburgi magyar hívek és lelkipásztoruk már régóta tervezték, hogy a Család évében és majd azt követően is rendszeresen legyenek magyar gyermekmisék Augsburgban. A magyar misszió első „ovis miséjére” május 15-én került sor. A misszió lelkésze, Szomszéd Tamás erre Hofher József jezsuita atyát kérte fel.

Hofher József a német nemzetiségű községben, Budakeszin született. Egyházmegyes papként kezdte pályafutását, 33 évesen lépett be a jezsuita rendbe. Ezután volt szeminárium spirituális, később rendjében novíciusmester. Ekkoriban tartotta Szegeden az első ovis miséket, újabban a cigánypasztorációban tevékenykedik.

A misét megelőző szombati napon már sokan megismerhették József atyával, a hétvégi iskola és óvoda keretein belül. Ezen a délutánon mind a szülők, mind pedig a gyermekek vidám hangulatban készültek a vasárnapi szentmisére, József atya vezetésével. A gyermekek sok szép új éneket tanultak.

A hívők többsége a vasárnapi – a gyermekek részére szervezett – rendhagyó szentmisén ismerhette meg József atyát. A gyermekek a ministránsokkal együtt vonultak be, a Napsugár című dalt énekelve az egész közösség ráhangolódhatott a vidám gyermekmisére. A bűnbánati részben a gyermekek aktívan részt vettek, és ajándékcsoomagokba tették mindazt a jót és örömet, amit a Jóistennek és szüleiknek akartak adni: „megteritem az asztalt”, „reggel egyedül fogok felöltözni”, „rendesen megeszem az ebédet, még ha

nem nagyon szeretem is”. Az elkészült ajándékcsoomagokat egy bőröndbe tették a következő ének kíséretében: „Ha majd a mennyországba megyek, a bőröndöm már kész. Szeretet minden csomag benne, amit tettem Jézusért.”

A prédikációban József atya egy óriásról mesélt, aki egymaga élt, önző volt és haragos, és kizárta gyönyörű kertjéből az ott játszani kívánó gyermekeket. A történet folyamán az óriás felfedezi, milyen szomorú az élet szeretet nélkül és behívja a gyermekeket kertjébe játszani. A szentbeszéd azzal ért véget, hogy Jézus tanítása szerint a felnőtteknek is olyanokká kell lenniük, mint a gyermekek. A szentmise végén a gyermekek beszállhattak az „autóbuszba”, amely a mennyországba, Jézushoz indult. Természetesen magukkal vitték a bőröndöt a sok ajándékkal, amit a bűnbánati részben csomagoltak be, és közben énekeltek a következő dalt.

*Egyszer volt, hol nem volt egy autóbusz.
Épp ment a mennyországba Jézushoz.
Csak a jóknak lehetett felszállni,
indulni kellett már, nem lehetett várni.*

*Te is felszállhatsz, ha úgy gondolsz,
hogy te is elfössz Jézushoz.
De az útra buszjegy is kell.
A jegy pedig nem más: szeretni kell!*

Vidám hangulatban zajlott a május 15-i gyermekmise. Plébánosunk kifejezte: „ez csak a kezdet, és szeretnénk rendszeresen megismételni”.

Kibili Angéla

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyardatolikus.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs-újhely (Szent József-templom) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@free-mail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.15-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.30-kor.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, Tel.: 0043-316/68 21 2421; szentmise a hónap első vasárnapján 10.30 órakor, a második vasárnap előtti szombaton 18.00 órakor, a többi vasárnapokon 17.00 órakor a Kalvarienberg-Kirchében, Kalvarienbergstr. 155.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungamseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Norbert Jakab, Tel.:0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, E-Mail: janorth@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Gáspár István, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, Tel.: 0033-1/42 086170, Fax: 0033-1/42 067155, www.magyardmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. P. Szomszéd Tamás József SJ, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, vagy mobil: 0049-151/14 23 28 06.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.un-garnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022. Fax: 0049-69/97 78 26 84. www.magyard-katolikusok-frankfurt.de

HIRDETÉSEK

Kiadó Budapest-Belváros, Ferenciek terénél színvonalas, minden igényt kielégítő 2 szobás lakás, 2 v. 3 személynek, 70 EUR/nap. T.: 0033-6/43 60 95 52.

Magyar, középkorú, megbízható hölgy, idős, kedves embereknel házvezetést, gondozást keres, többéves tapasztalattal. T.: 0036-20/58 26 256 (este).

Miskolctól 60 km-re, teljesen felújított, gyönyörű ház, 150 m² laktér, garázs, 13 ár telken. Vállalkozóknak, turizmusnak ideális, jó levegő, álomszerű környezet. Pesti lakással cserélhető. T.: 0036-20/34 69 108 v. 0049-(0)176/785 797 40.

Budapest, XVI. ker., Árpádföld csendes, kertvárosi részén, közel a központhoz (31-es busz és üzletek) eladó kedvező áron egy 50 m²-es családi ház, melléképületekkel, amelyek 752 m²-es telken épültek. T.: 0036-20/22 56 783.

Kedvező áron Bükkfüdön eladó 304 m²-es telken 2 szintes iker családi ház teljes berendezéssel, 4 szoba, konyha, előtér, 2 fürdőszoba, terasz, garázs, parkosított udvar. T.: 0049-(0)621/33 16 80.

Megjelent Simon Mária turisztikai könyve az olasz Svájcra magyarul (20 Sfr. v. 12 EUR). Rendelhető a szerzőnél: marysimon@hisppeed.ch

Nógrád megyében 120 m²-es családi ház eladó. Irányár 10 millió forint. T.: 0036-30/62 68 230.

Vajdaságban, Zentán a központban, 495 m²-en fekvő 150 m²-es emeletes ház eladó. Érdeklődni: T.: 0038-124/813 370, v. 0038-162/89 00 477.

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegyek:

Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelheld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel.: 0049-251/32 65 01; Fax: 0049-251/144 29 31. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passau Egyházmegye:

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: 0049-8505/1229.

Rottenburg-Stuttgarti Egyházmegye:

Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre és Ft. Gegő István, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffli e-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393, E-Mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de; www.stuttgarti-katolikusok.de

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43, Fax: 386-405.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontifi cio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pminemeth@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell'Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnijában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039/347 344 5538, E-Mail: ruppert.jozsef@piarista.hu

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-44/36 23 303. E-Mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Popa Péter, Tel.: 0041-26/321 1925. Szentmise minden hó 1. vasárnapján 11.30-kor a fribourgi Krisztus Király-plébánia-templom jobb oldali részén található Miasszonyunk-kápolnijában (Rte du Comptoir 2, CH-1700 Fribourg). E-mail: abbe@petrupopa.ch; www.fribourgmise.ch

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Tel.: 0041-21/6478 678.

Bern: Ft. Pál István Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

Magyar zarándoklat – Scheyern, Németország

A németországi magyar lelkészek aacheni határozata alapján a németországi magyarok nagy nemzeti zarándoklatára kerül sor

2011. október 8-án, szombaton,

Magyarok Nagyasszonya és nemzeti ünnepünk alkalmából, a bajorországi Scheyernben, a bencés kolostor szép bazilikájában, ahol 1180 óta nagy tiszteletnek örvend a híres „Scheyerni kereszt”, Krisztus Urunk keresztjének egy darabkájával, aztán a Szent István király és Boldog Gizella házasságára emlékeztető Király-kápolna a X. századi várkápolna, majd sekrestye helyén, és a „Fejedelmi képek”, eredetileg 1382–83-ból, jelenlegi formájában 1624–25-ből.

12.00 órakor főpapi szentmise, utána ebédszünet

14.00-15.00-ig ünnepi megemlékezés a kolostor vendéglőjének kis színpaddal ellátott nagytermében. A műsorban lehetőséget kínálunk a németországi magyar fiatalok, cserkészek, egyházi énekkarok, népitáncgyűttesek bemutatkozására és közreműködésére. **Vendégünk lesz Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes.**

A németországi magyar zarándokkal együtt szeretettel várjuk magyar testvéreinket és barátainkat a szomszédos országokból, hazánkból, illetve az egész Kárpát-medencéből, vagy bárhonnan.

Szívélyes meghívással:

Cserhádi Ferenc delegátus, a külföldi magyarok püspöke

További tájékoztató:

Magyar Katolikus Delegatura, Landwehrstraße 66, D-80336 München, Tel.: +49-89/532 82 88, Fax: +49-89/532 8245, E-mail: ung.delegat@gmx.de, illetve a helyi magyar lelkészeknél, akik híveik scheyerni zarándoklatát közvetlenül szervezik.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként: 0,10 EUR	
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS MISSZIÓ
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@gmx.de
www.ungarische-mission.de

Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző,
Vince András

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHSPRACHIGE KATHOLISCHE MISSION
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de
eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USS 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlra USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarischsprachige Katholische Mission

Sonderkonto „ÉLETÜNK”.

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03

BIC PBNKDEFF

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5.

82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

ÖSSEJT-KONFERENCIA A VATIKÁNBAN

„Felnőtt összejek: a tudomány valamint az ember és a kultúra jövője” címmel szerveznek tudományos találkozót az ősszel a Vatikánban.

A sajtótájékoztatón Robin Smith orvosnő, a New York-i székhelyű Neo-Stem nemzetközi biofarmakológiai cég ügyvezető igazgatója rámutatott, hogy a felnőtt összejek elszigeteléséhez nincs szükség embriók elpusztítására. Vagyis nincs szükség arra, hogy emberi életet pusztítsunk el ahhoz, hogy más emberi életet meghosszabbítsunk.

(VR)